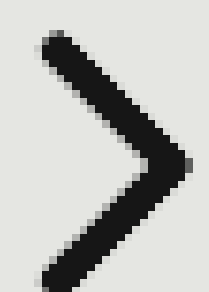

IGAÜHE-ENERGEETIKA

PRAEGUNE SEIS JA TULEVIKUVADE

STACC

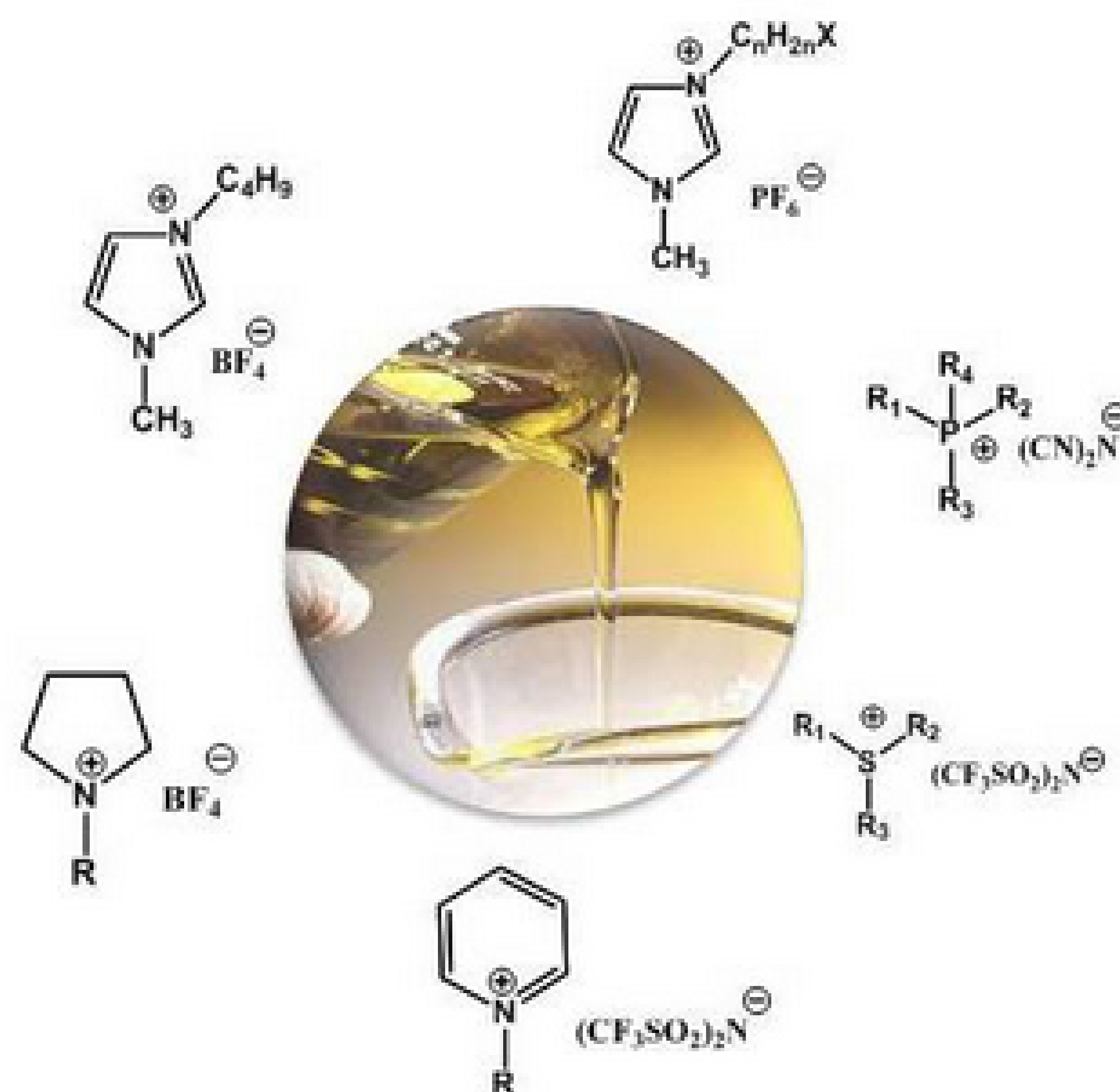

MINUST

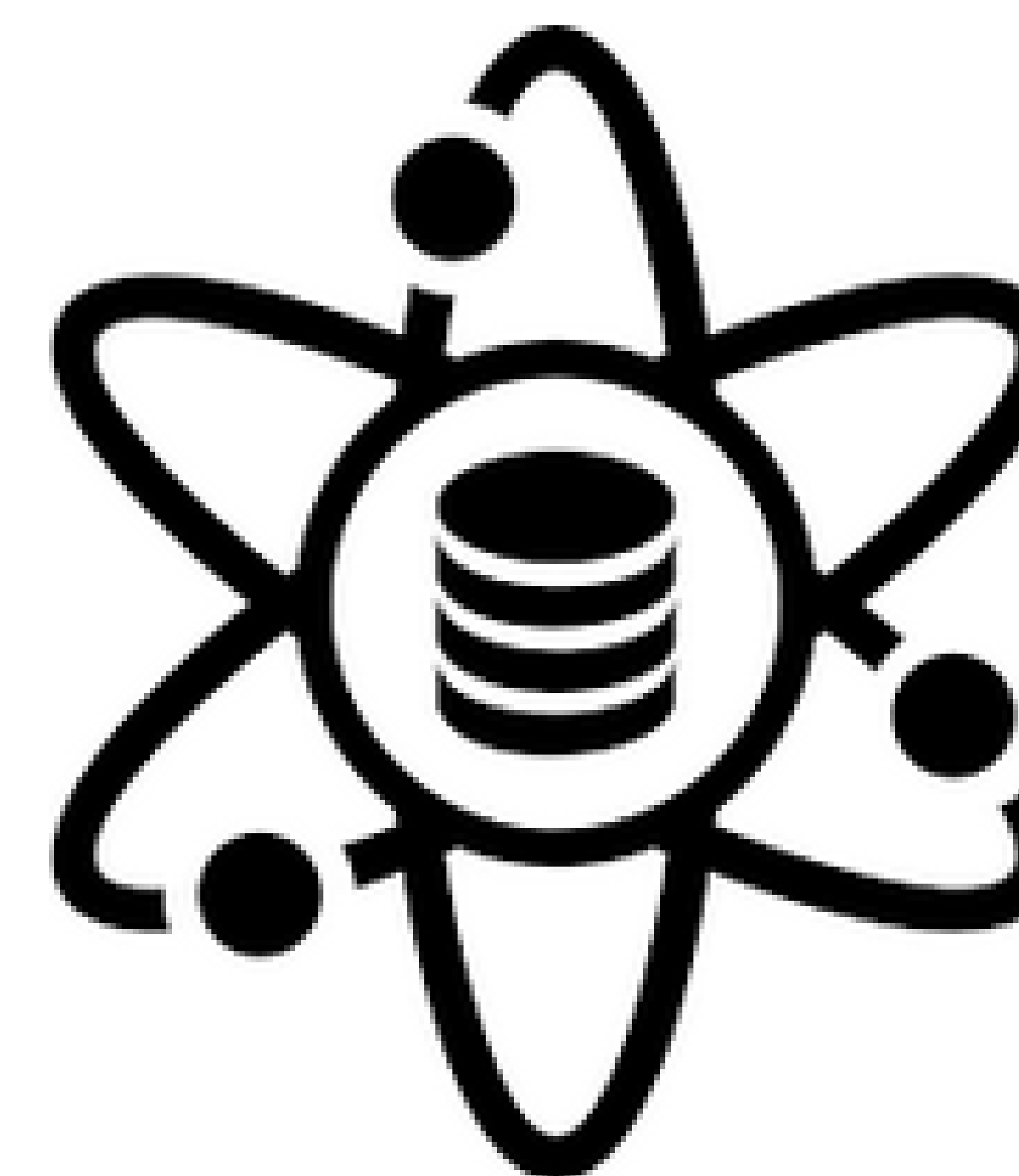
ELEKTROODID

Skeleton Technologies

IOONSED VEDELIKUD

IMS lab

ANDMETEADUS

Statistikaamet
STACC

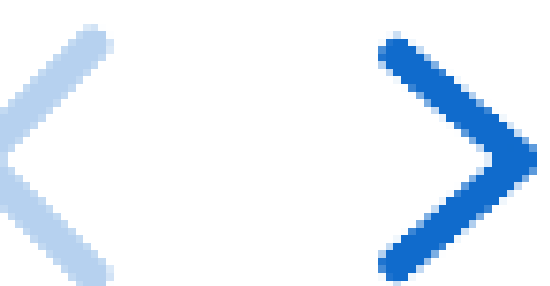

IGAÜHE ENERGEETIKA

Tootvate tarbijate ja tarbimise juhtimise mõjuanalüüs aastani 2040

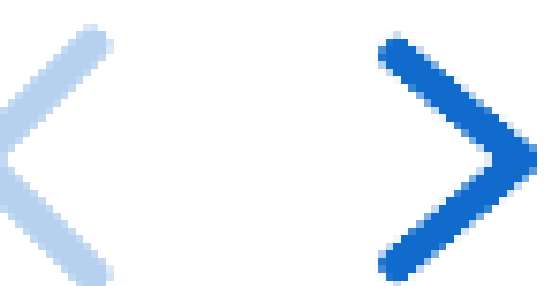
- Tootva tarbimise mustrid ja profiil
- Tootvate tarbijate energiatoomise potentsiaal
- Aktiivsete tarbijate energianõudluse juhtimine
- Mõju süsteemi stabiilsusele
- Vajalik juhitud tarbimise ja salvestusvõimsus
- Mõju elektrienergia hinnale

ENERGEETIKA HETKESEIS

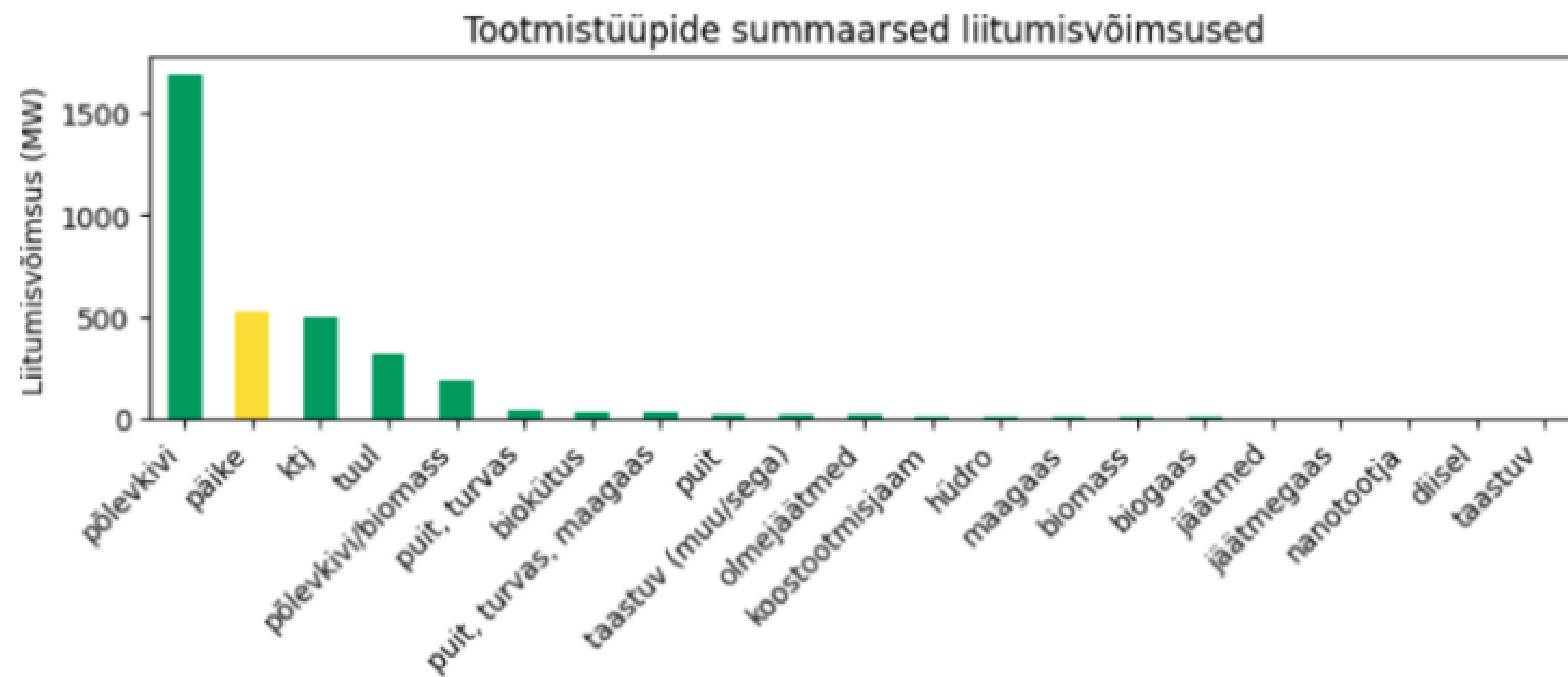

Elektrijaama tüüp	Arv	Osakaal (%)
Päike	15424	95.3
<u>Nanotootja</u>	596	3.7
Tuul	54	0.3
Hüdro	43	0.3
Põlevkivi	15	0.1
Kõik muu	49	0.3

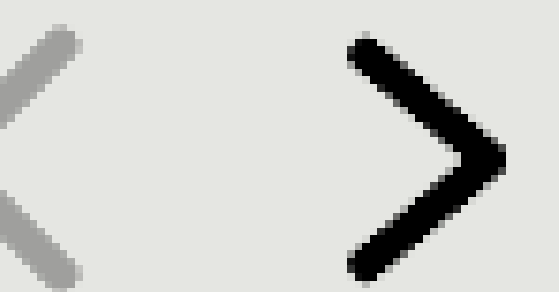
ENERGEETIKA HETKESEIS

Elektrijaama tüüp	Arv	Osakaal (%)
Päike	15424	95.3
<u>Nanotootja</u>	596	3.7
Tuul	54	0.3
Hüdro	43	0.3
Põlevkivi	15	0.1
Kõik muu	49	0.3

TOOTVAD TARBIJAD

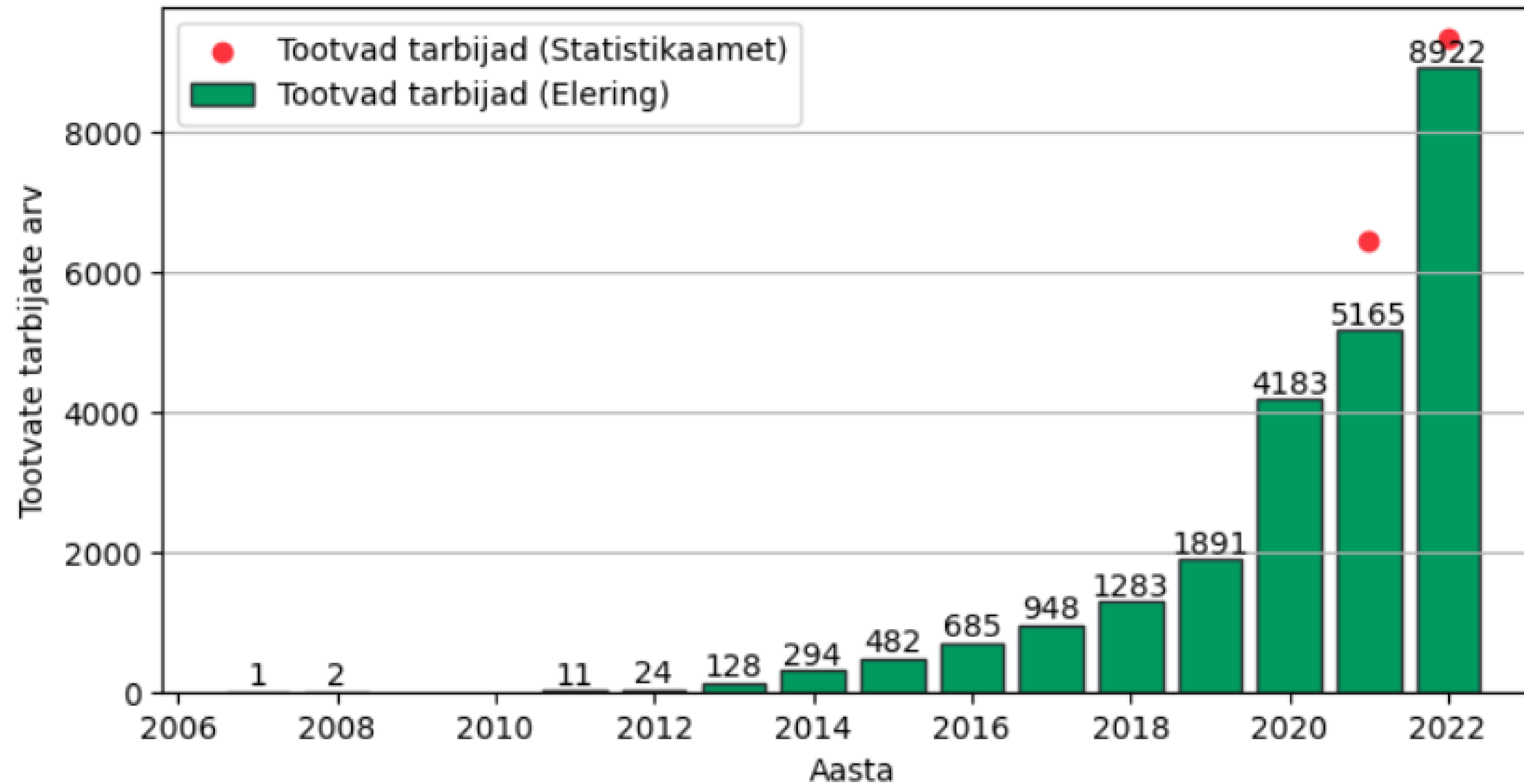
TOOTVAD TARBIJAD

Elektritarbijad, kes omavad tarbimispunktis ka
tootmisvõimekust, kuni 25kW

TOOTVAD TARBIJAD

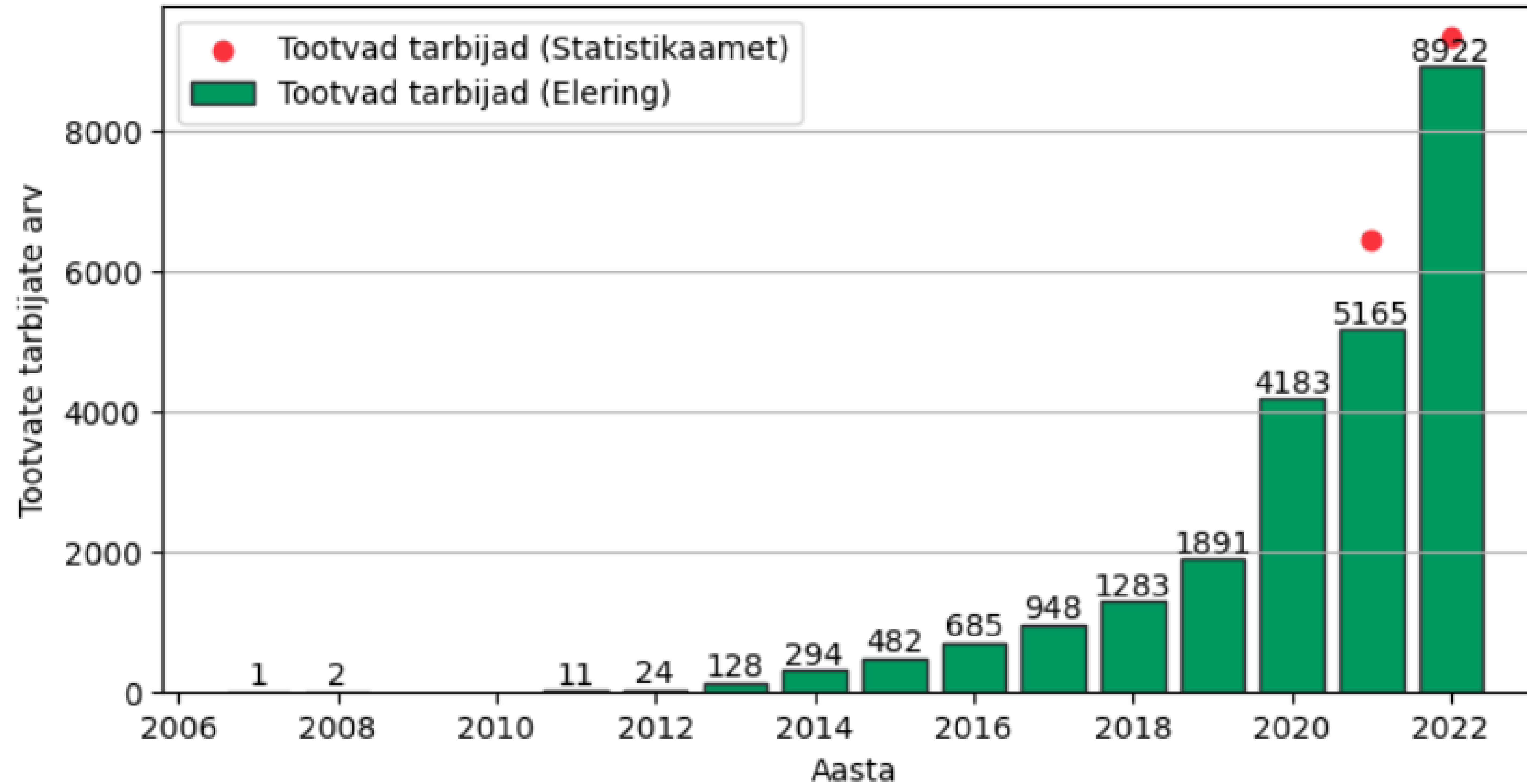

~99.9% päikesepaneelid

TOOTVAD TARBIJAD

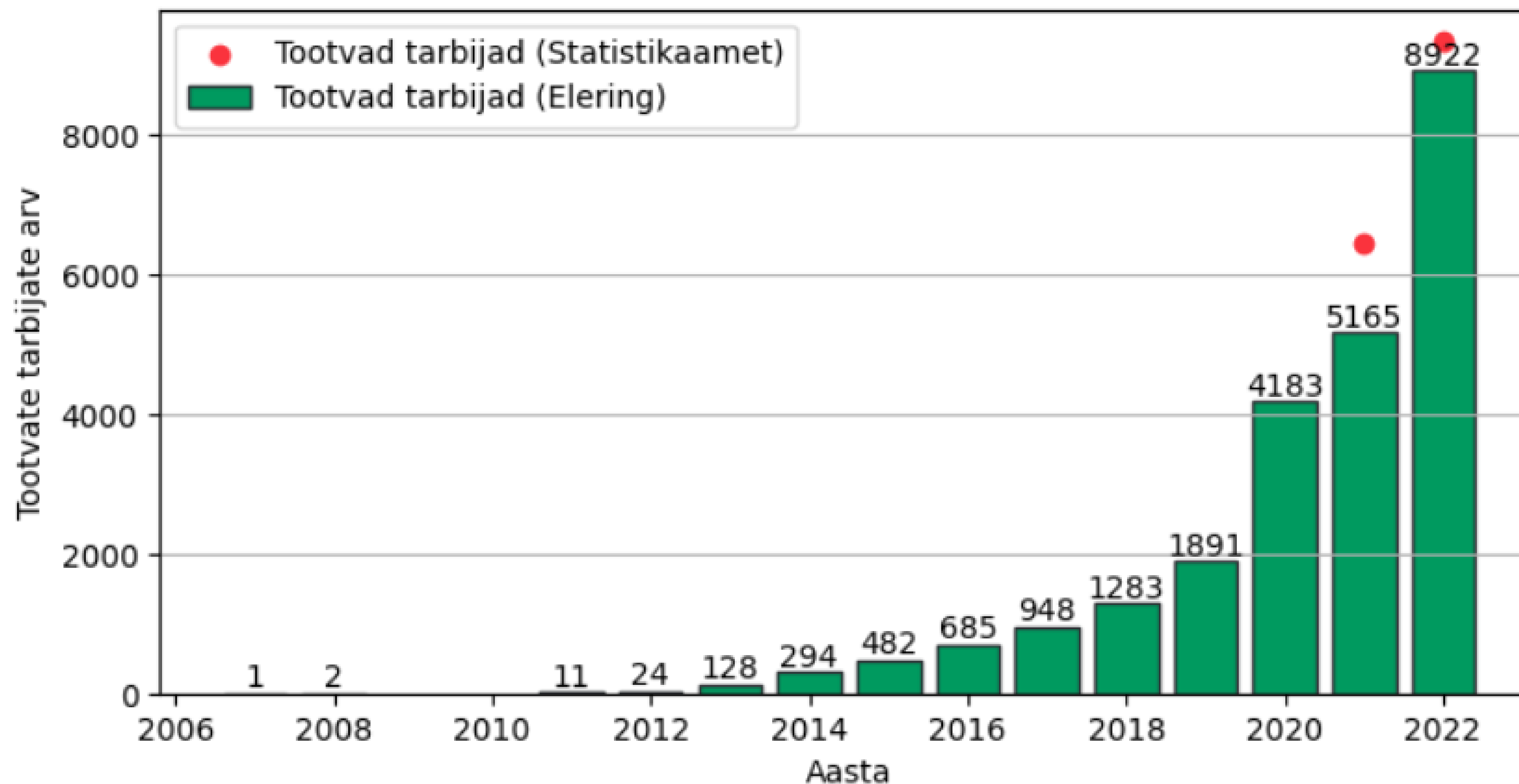

Võrku müümine: **2021** - 38.8 GWh

~99.9% päikesepaneelid

TOOTVAD TARBIJAD

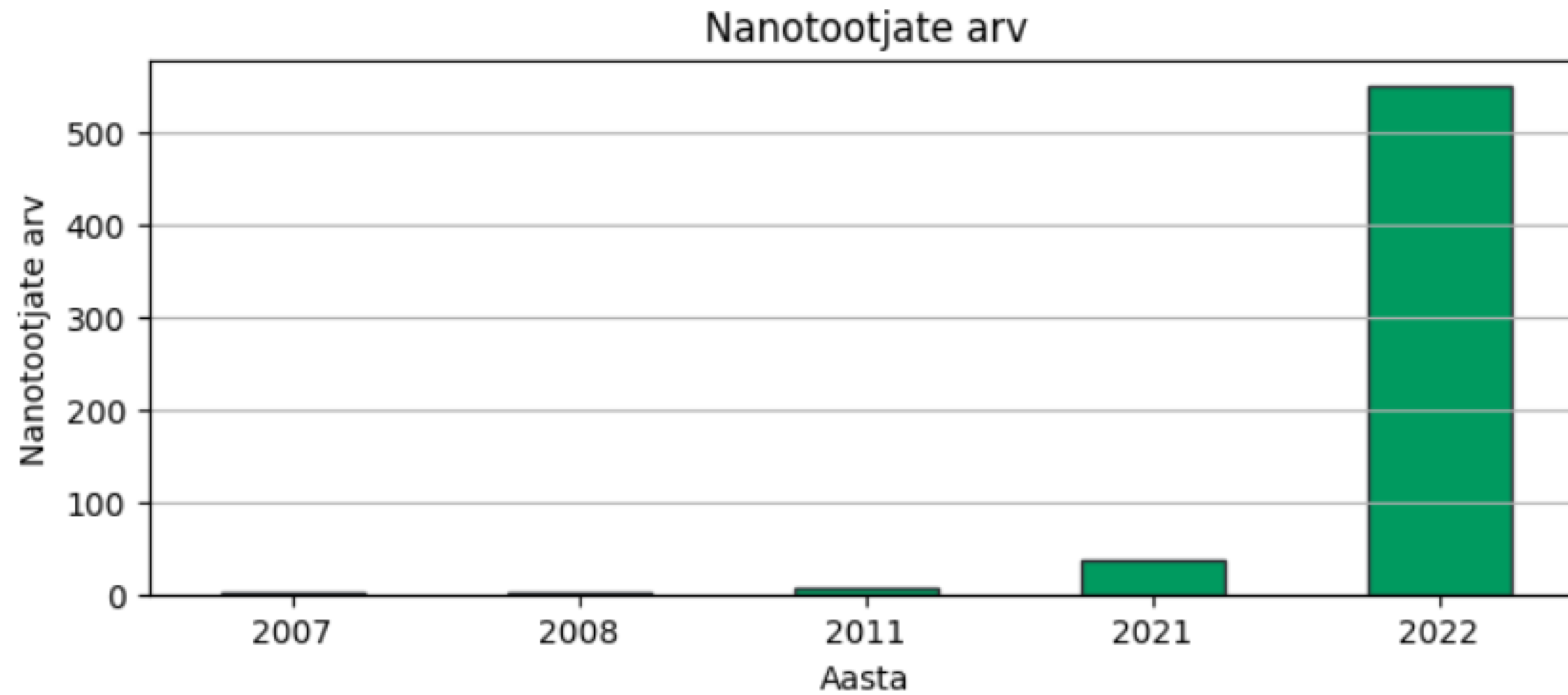
Võrku müümine: **2021** - 38.8 GWh
2022 - 60.9 GWh

~99.9% päikesepaneelid

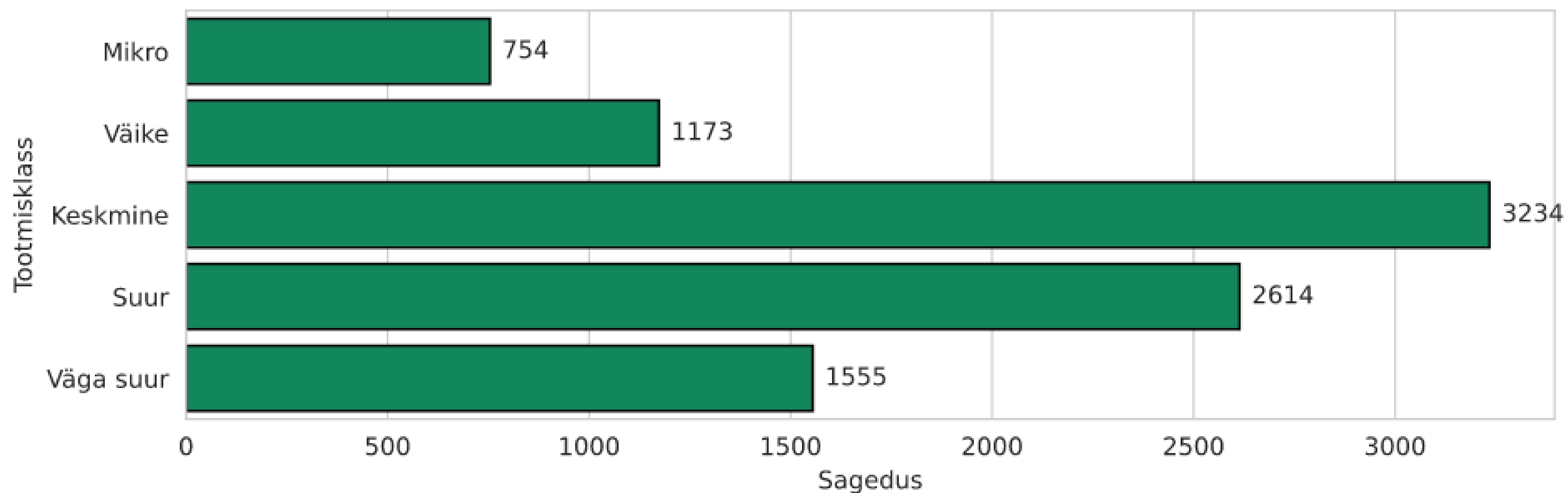
TOOTVAD TARBIJAD

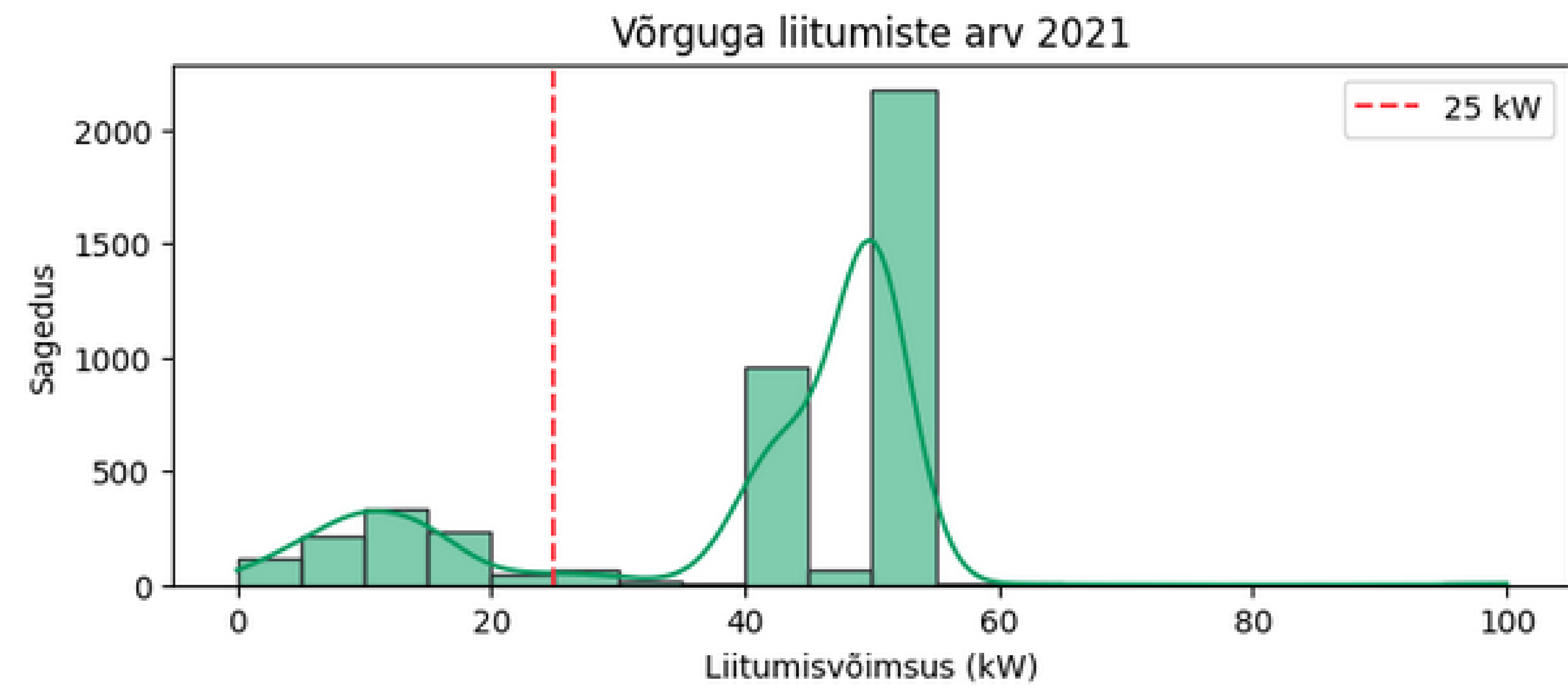

TOOTVAD TARBIJAD

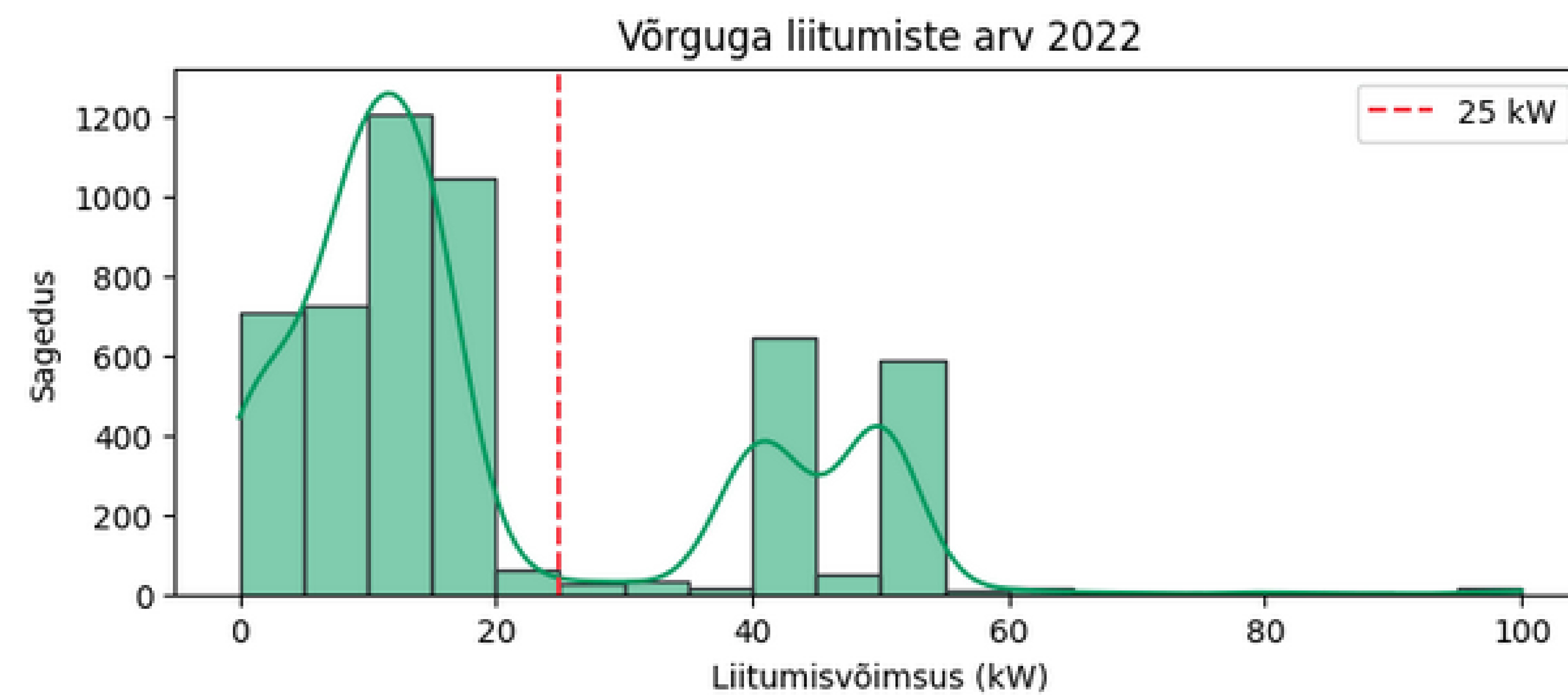
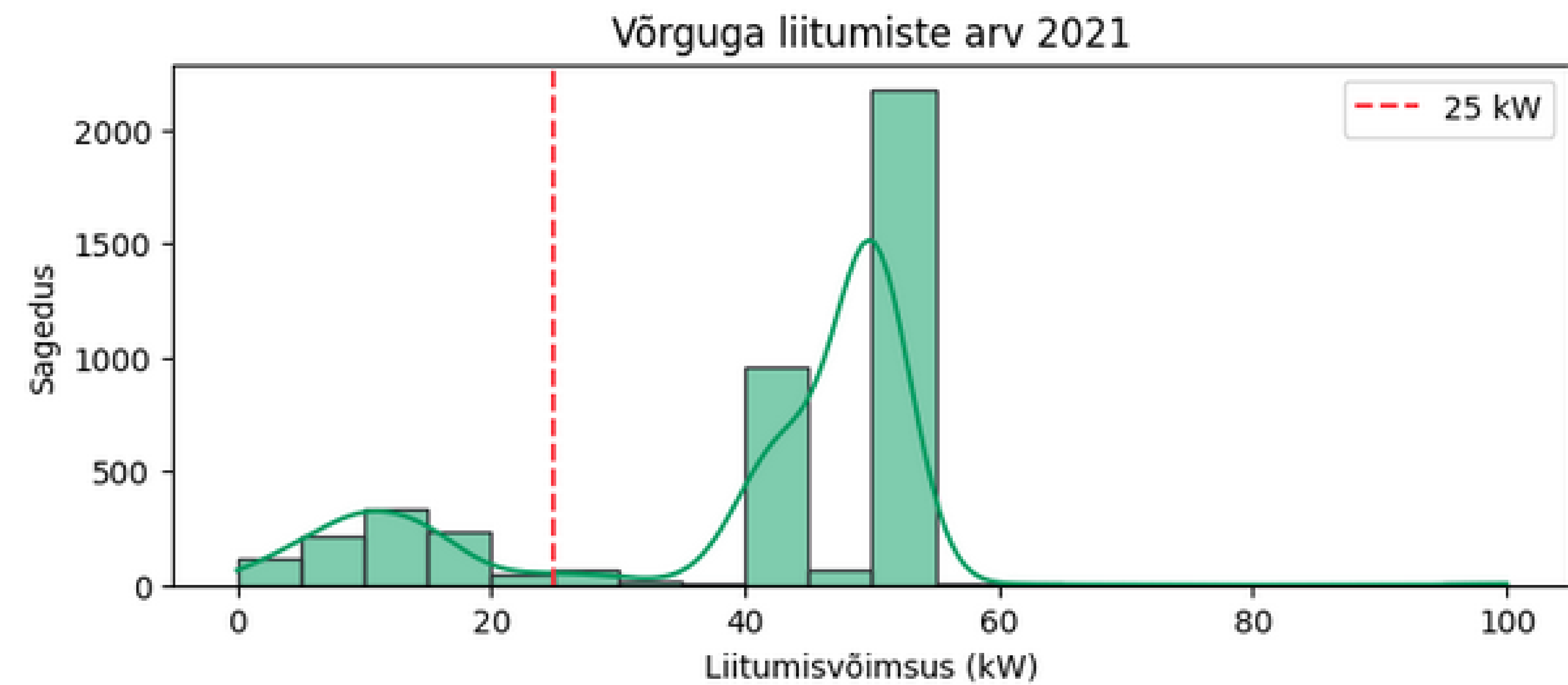
- Mikro: 0 kuni 2 kW (väiketootmine)
- Väike: >2 kuni 5 kW
- Keskmine: >5 kuni 10 kW (keskmise tootmine, suurima osakaaluga)
- Suur: >10 kuni 15 kW
- Väga suur: >15 kuni 25 kW (suuremad tootjad)

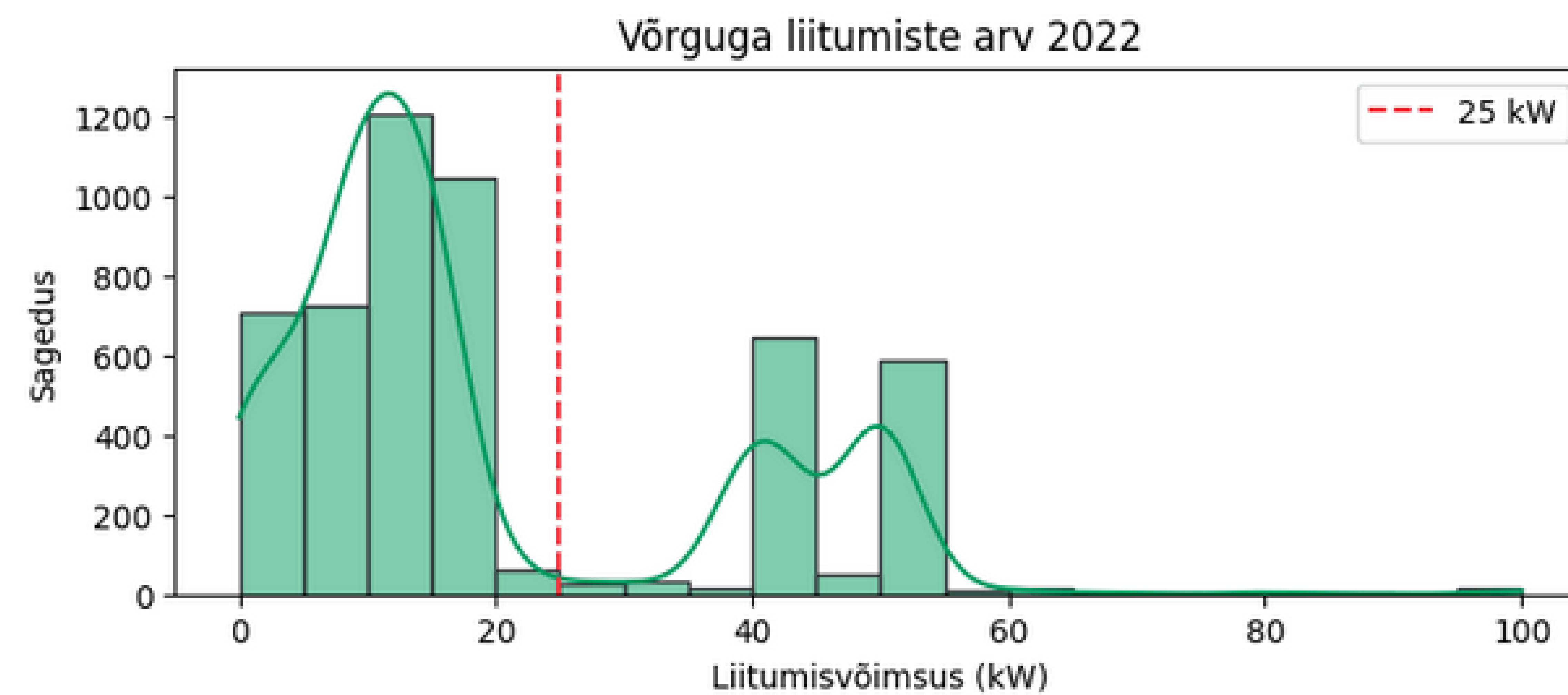
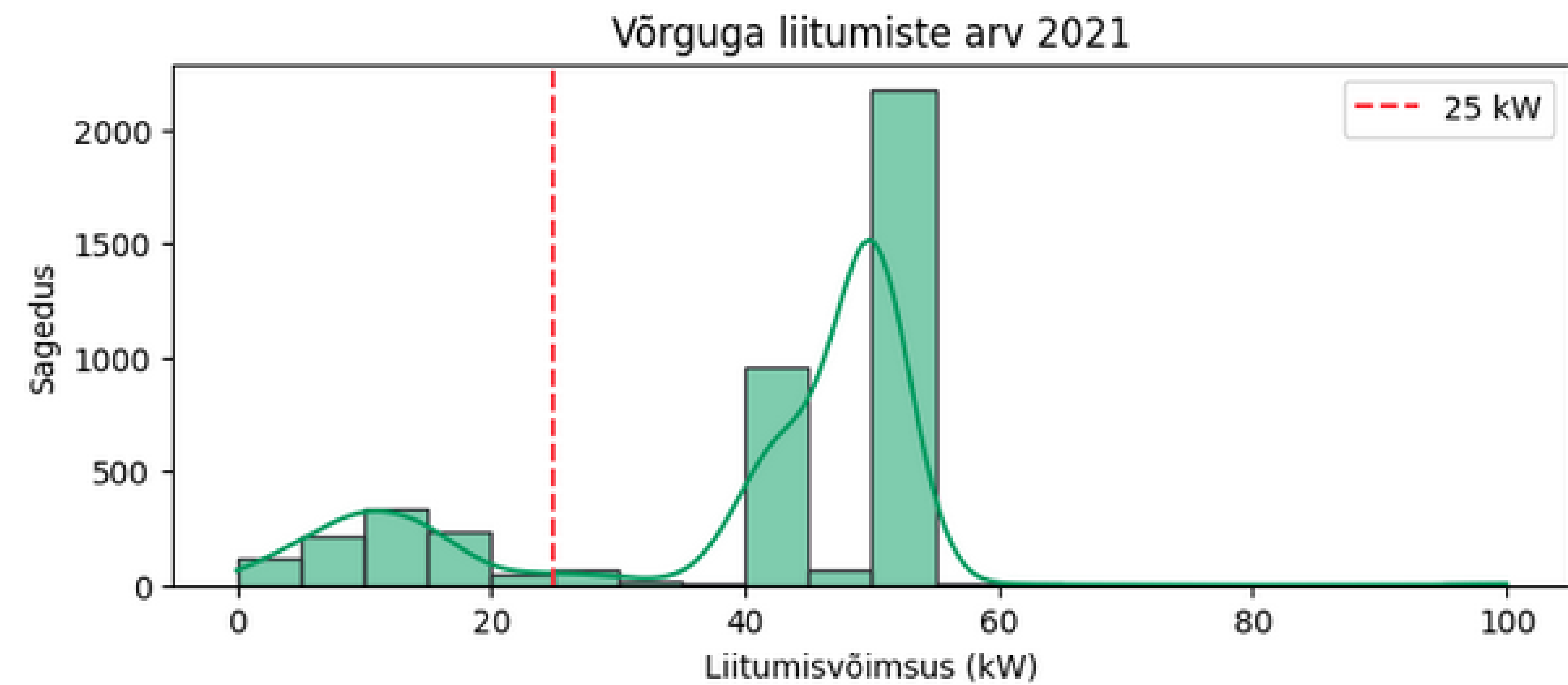
TOOTVAD TARBIJAD

TOOTVAD TARBIJAD

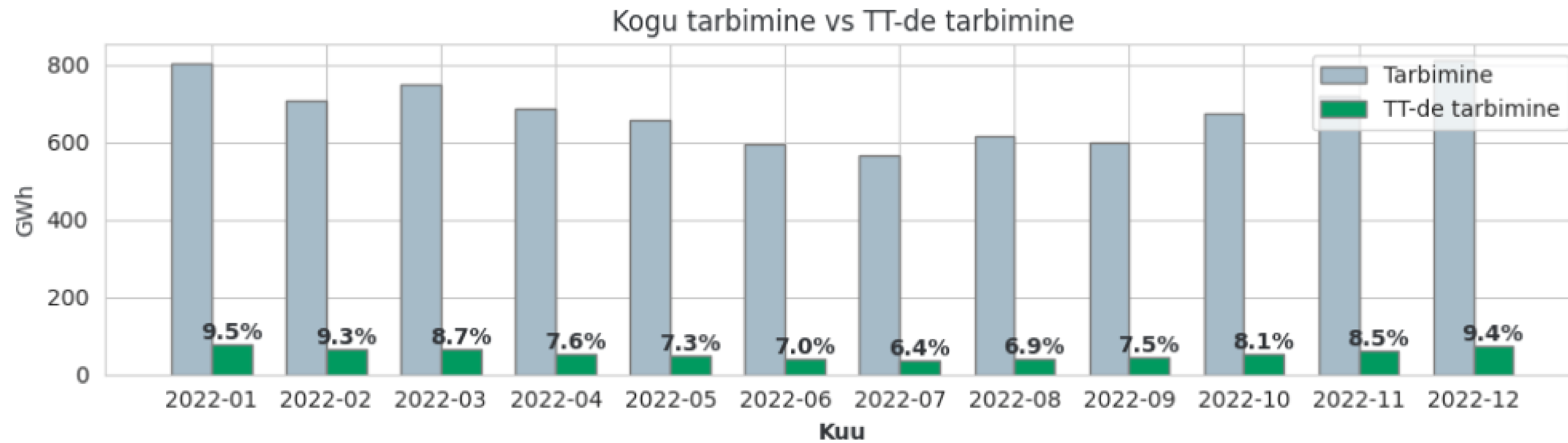
TOOTVAD TARBIJAD

2021 lõppes riiklik taastuvenergiatoetuse programm

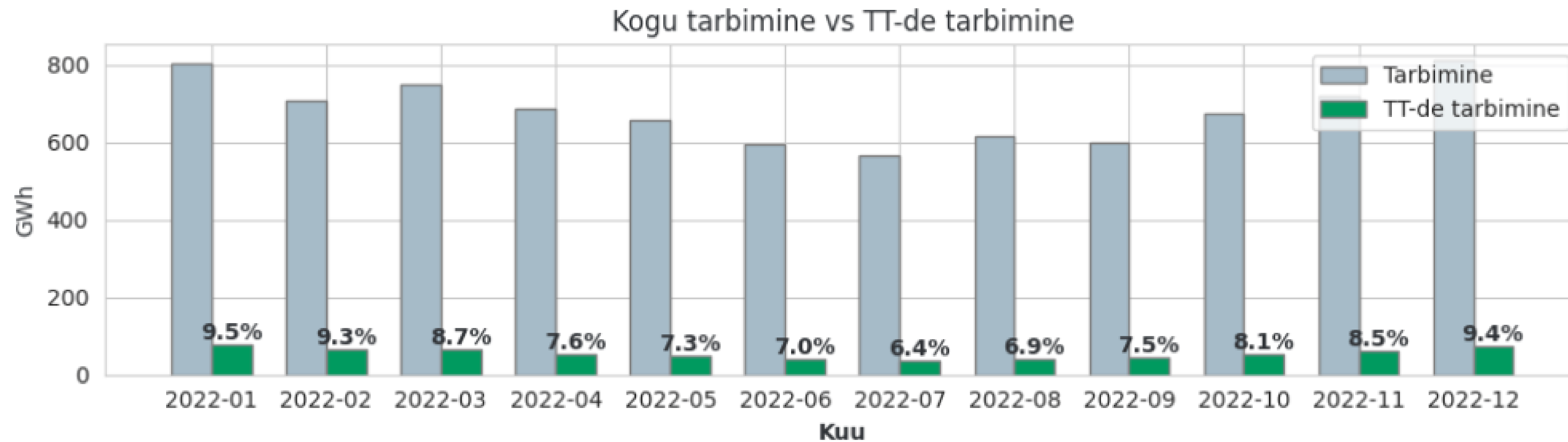

TOOTVAD TARBIJAD

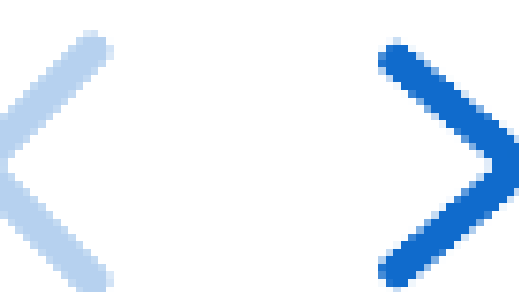
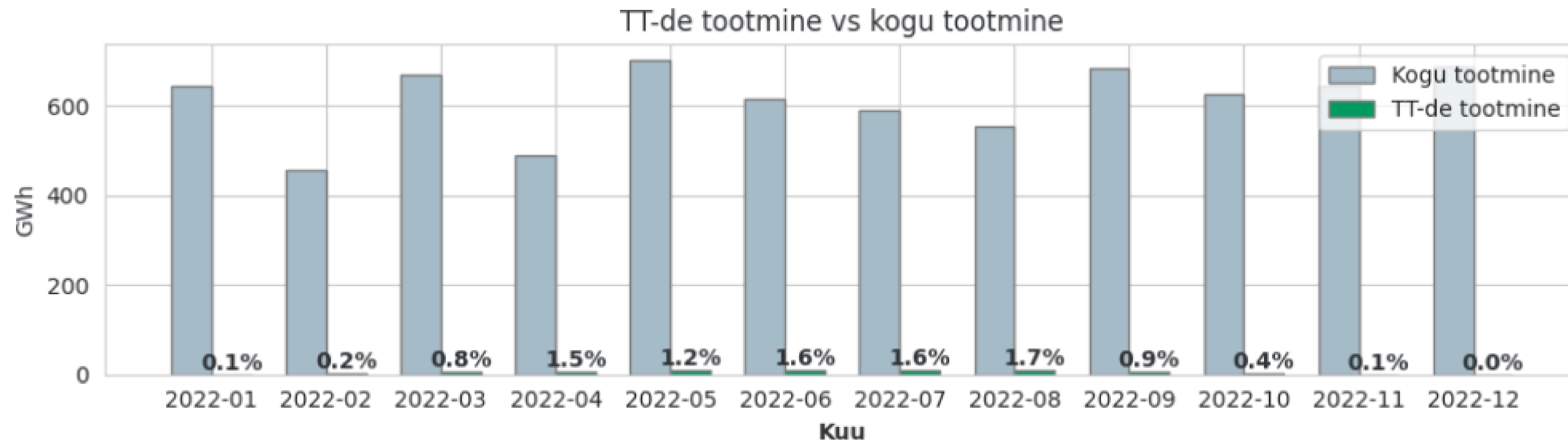
TOOTVAD TARBIJAD

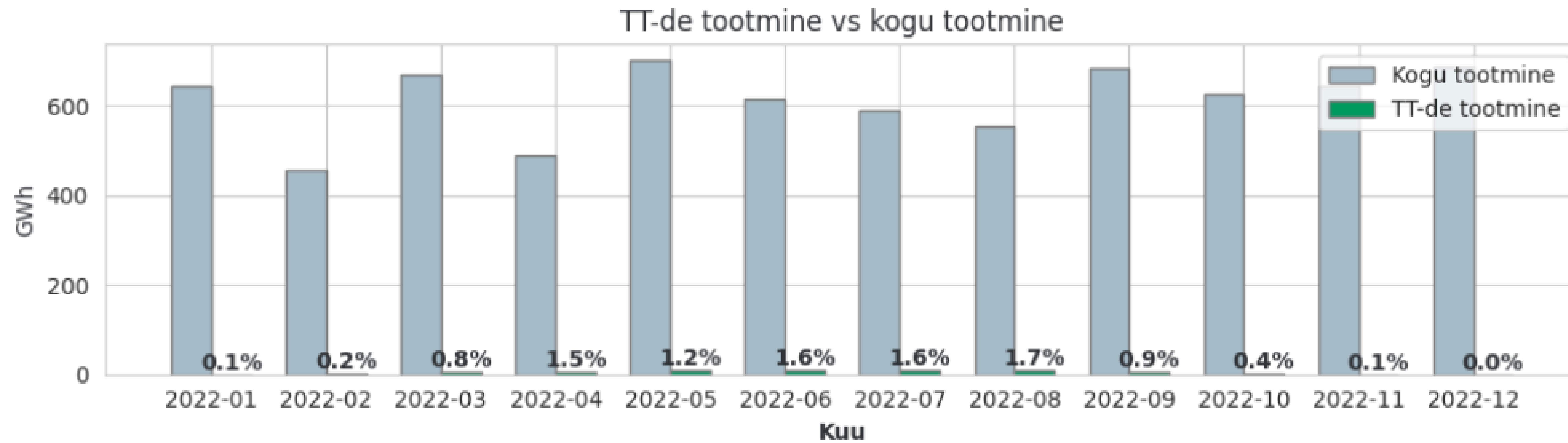
~8% Eesti kogutarbimisest

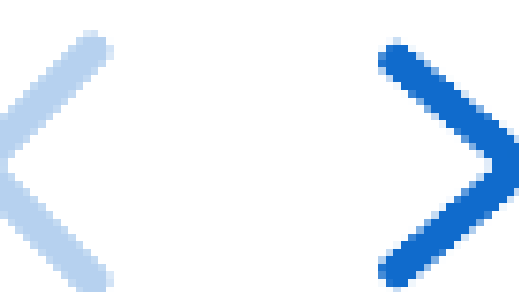
TOOTVAD TARBIJAD

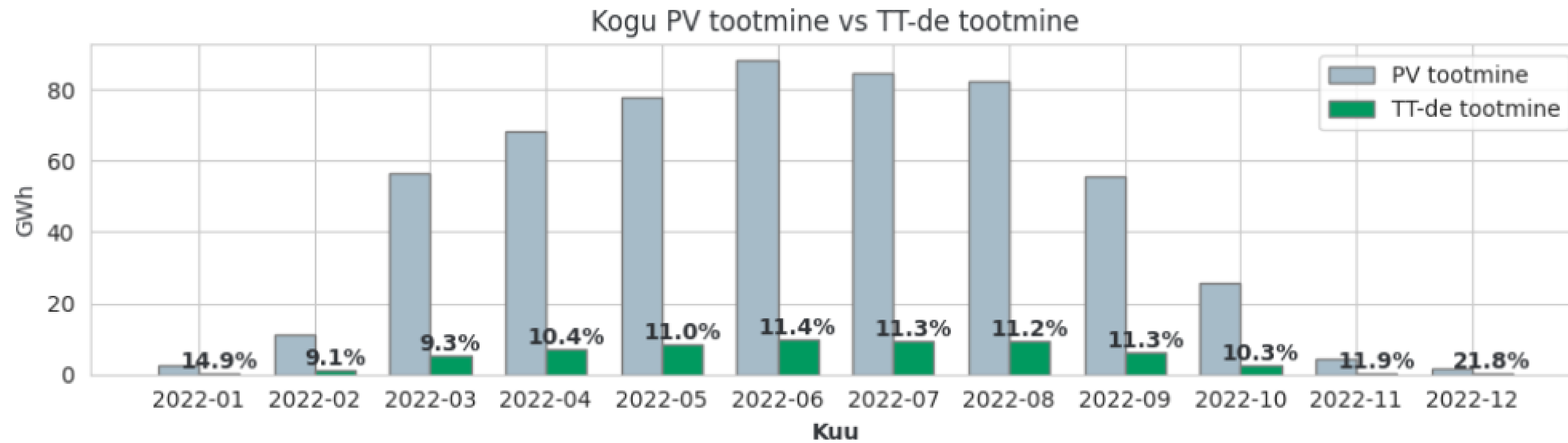
TOOTVAD TARBIJAD

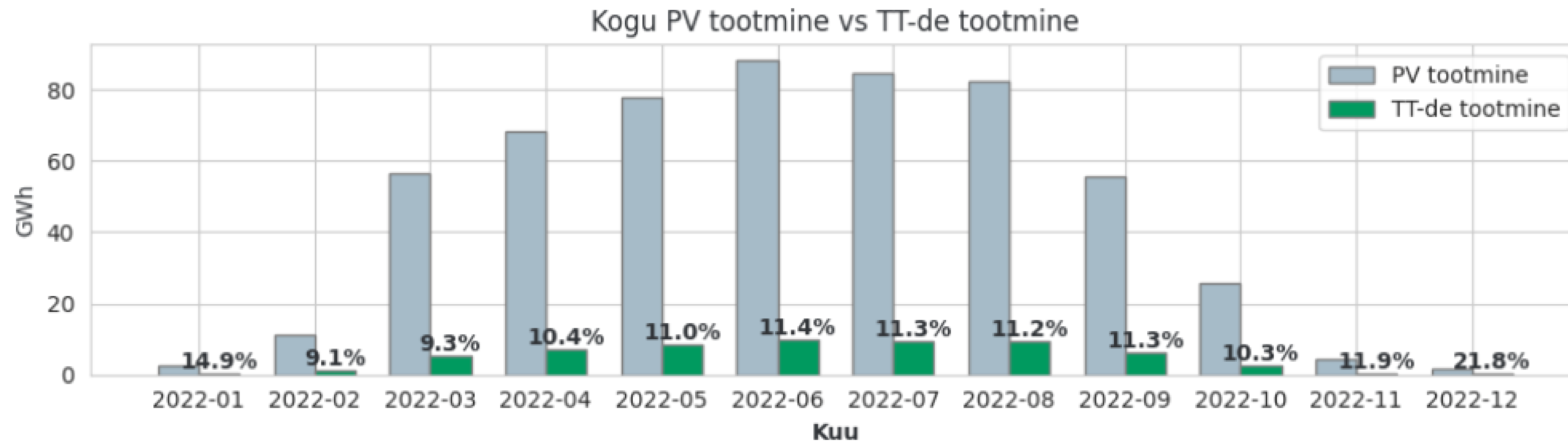
~1% Eesti kogutootmisest

TOOTVAD TARBIJAD

TOOTVAD TARBIJAD

~11% PV tootmisest

AKTIIVSED TARBIJAD

AKTIIVSED TARBIJAD

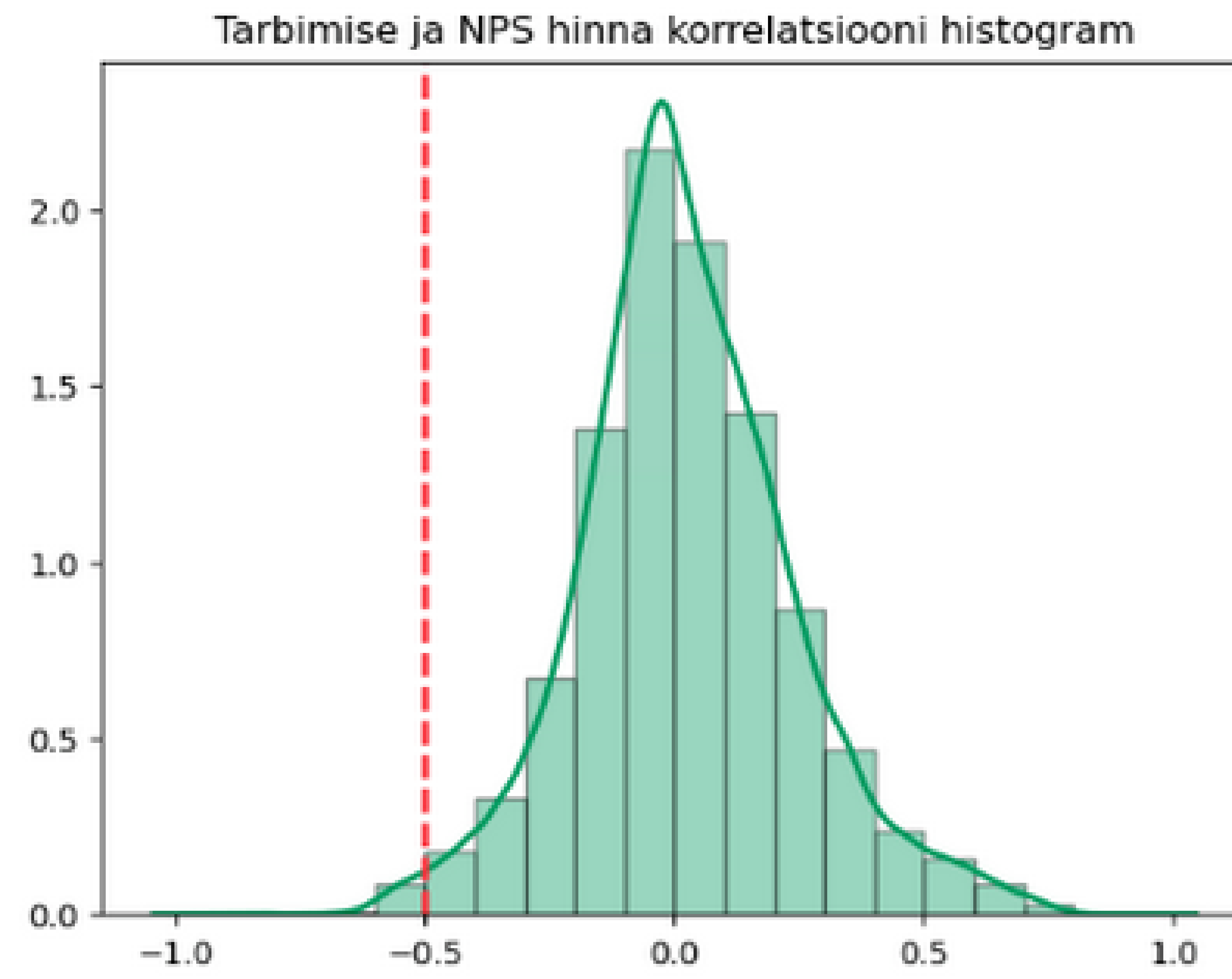

Elektritarbijad, kes juhivad on energianõudlust
sõltuvalt elektri hinnast

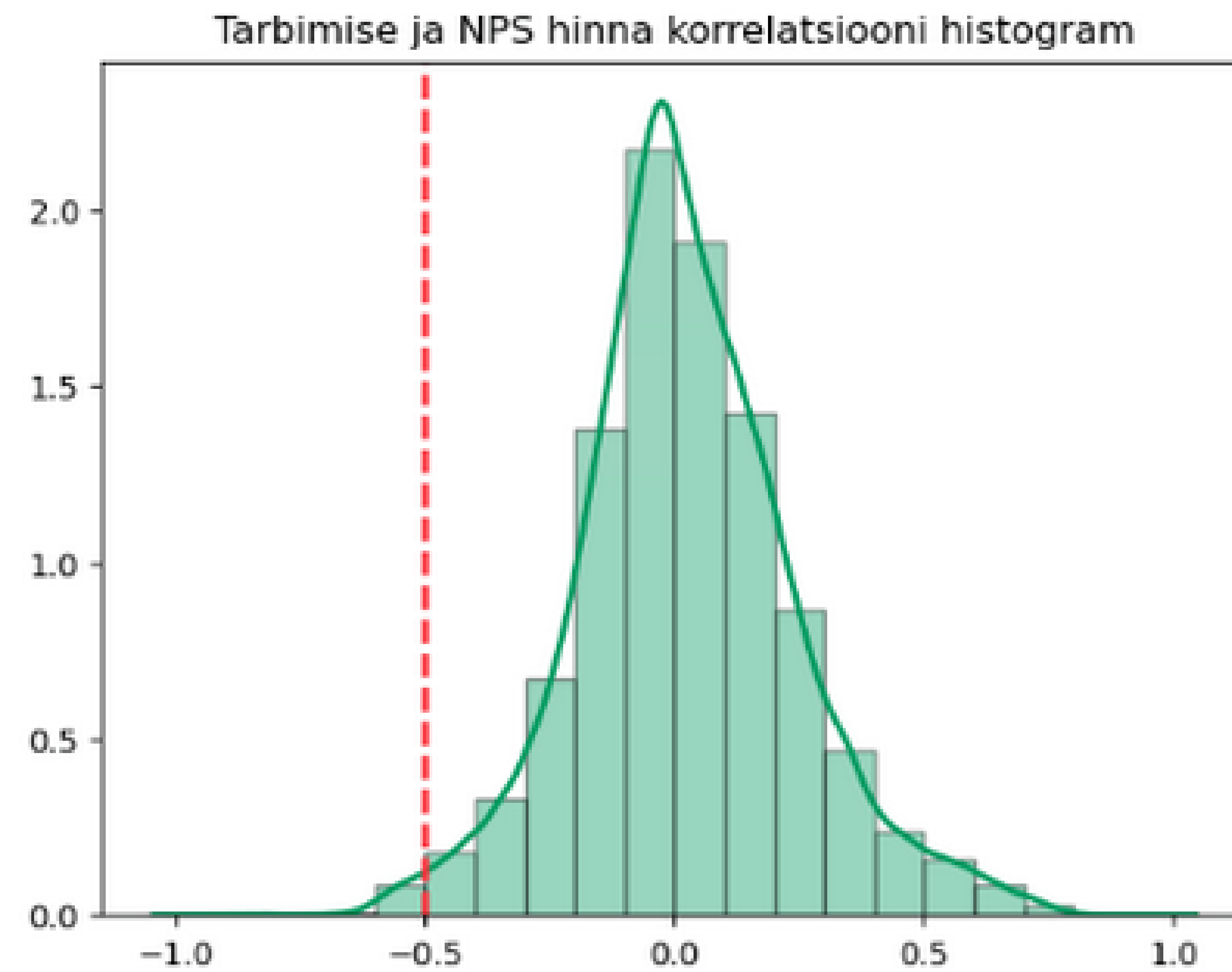
AKTIIVSED TARBIJAD

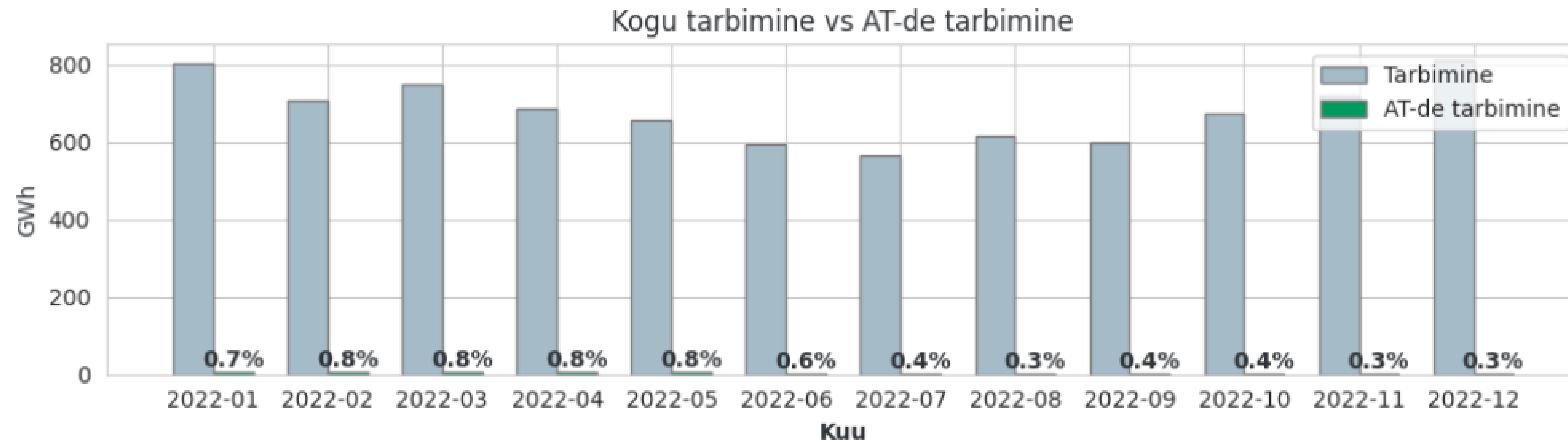

AKTIIVSED TARBIJAD

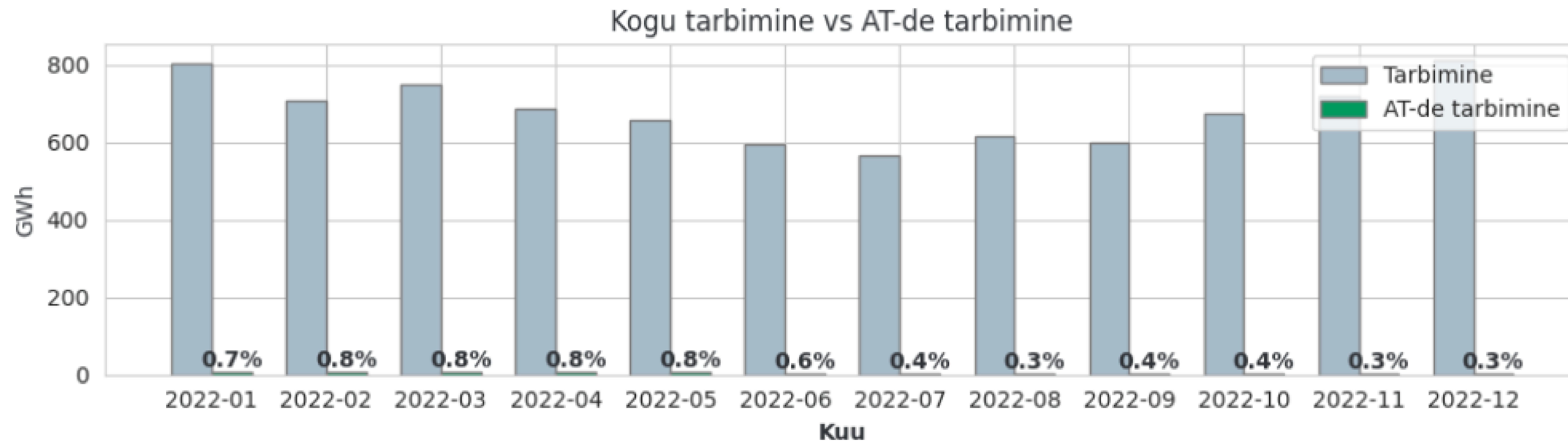

Meetod/Aasta	2021	Osakaal (%)	2022	Osakaal (%)
AT-d (Pearson)	7078	0.9	3320	0.4
AT-d (Spearman)	24683	3.3	8398	1.1

AKTIIVSED TARBIJAD

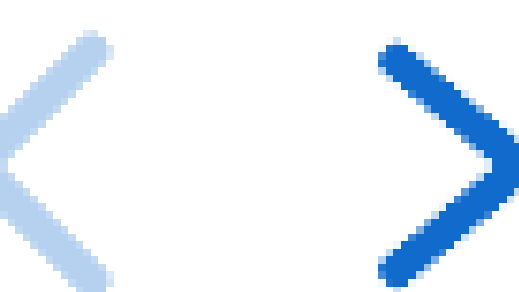
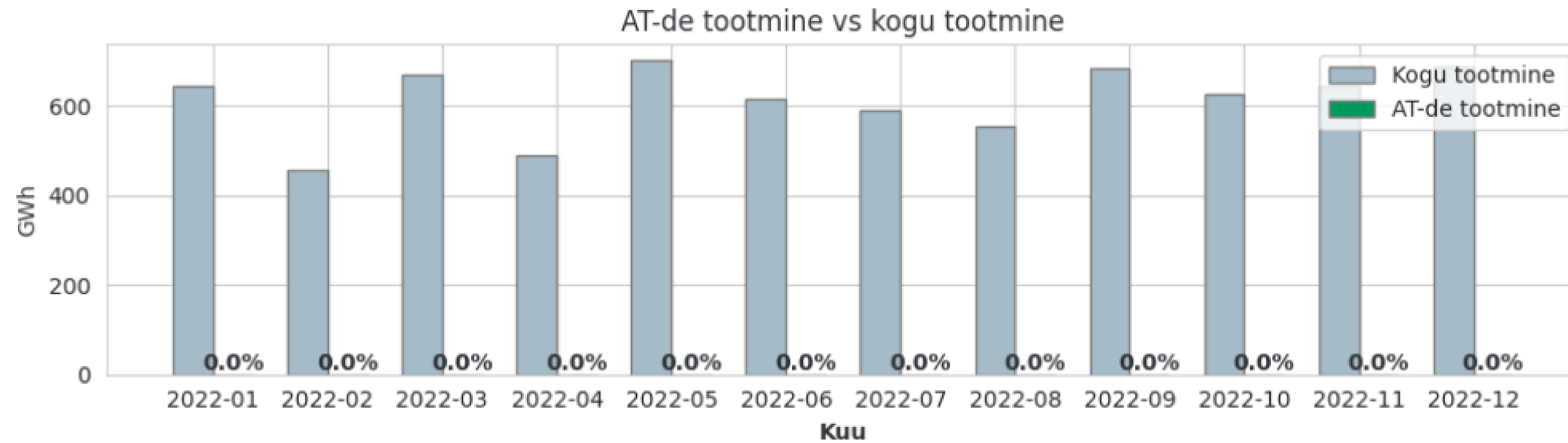
AKTIIVSED TARBIJAD

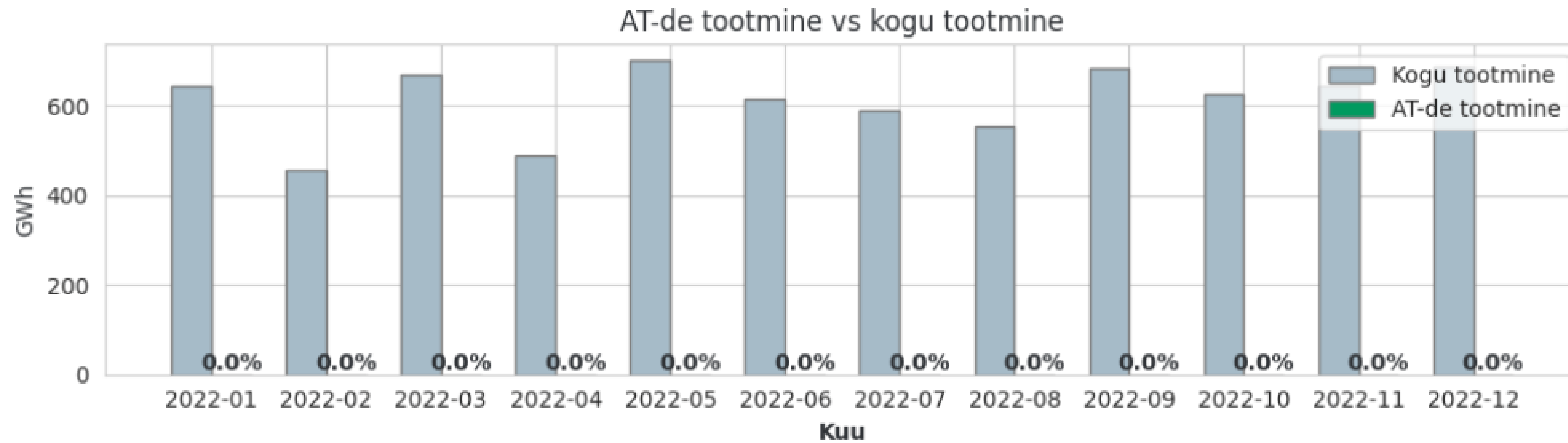
~0.6% Eesti kogutarbimisest

AKTIIVSED TARBIJAD

AKTIIVSED TARBIJAD

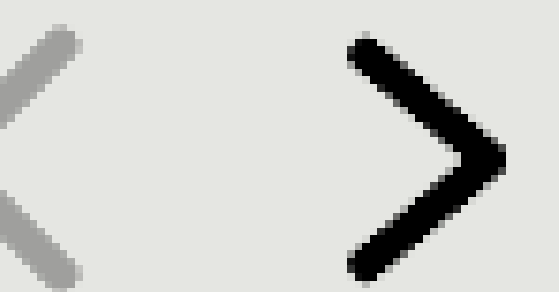

Alla 0.005% Eesti kogutootmisest

AASTA 2040?

2040

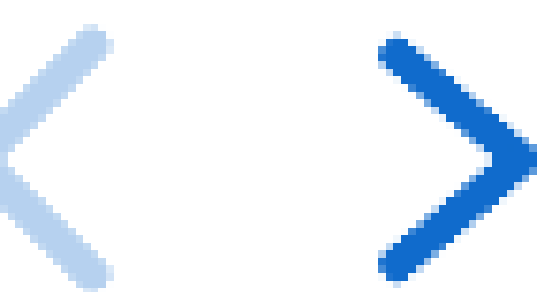

2040

Sigmoidfunktsioonid (S-kujulised kasvukõverad):

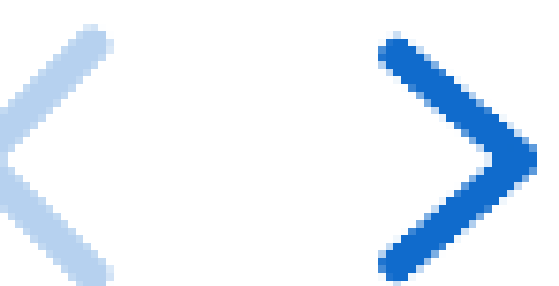

2040

Sigmoidfunktsioonid (S-kujulised kasvukõverad):

- Modelleerivad nähtuste küllastumist ajas

Sigmoidfunktsioonid (S-kujulised kasvukõverad):

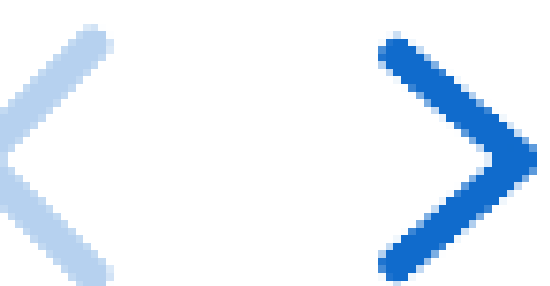
- Modelleerivad nähtuste küllastumist ajas
- Eeldavad, et kasv on alguses kiire, aeglustub järk-järgult ja läheneb lõpuks küllastumispunktile

2040

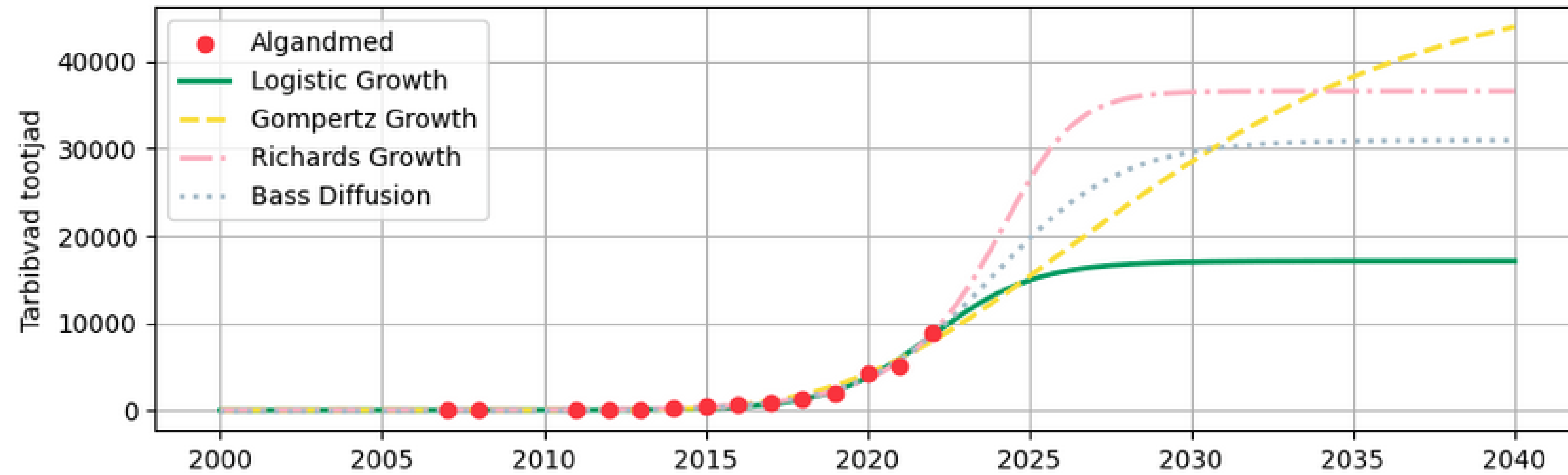
Sigmoidfunktsioonid (S-kujulised kasvukõverad):

- Modelleerivad nähtuste küllastumist ajas
- Eeldavad, et kasv on alguses kiire, aeglustub järk-järgult ja läheneb lõpuks küllastumispunktile
- Küllastumispunkt: 103265 (50% Eesti ühepereelamutest)

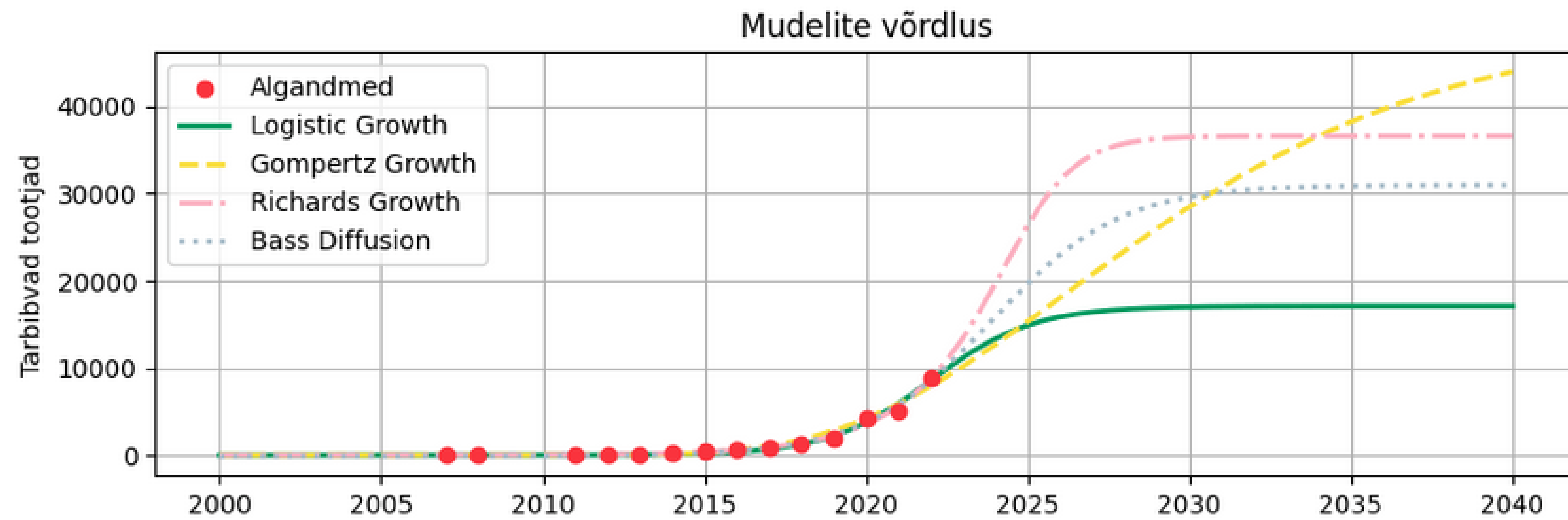

2040

Mudelite võrdlus

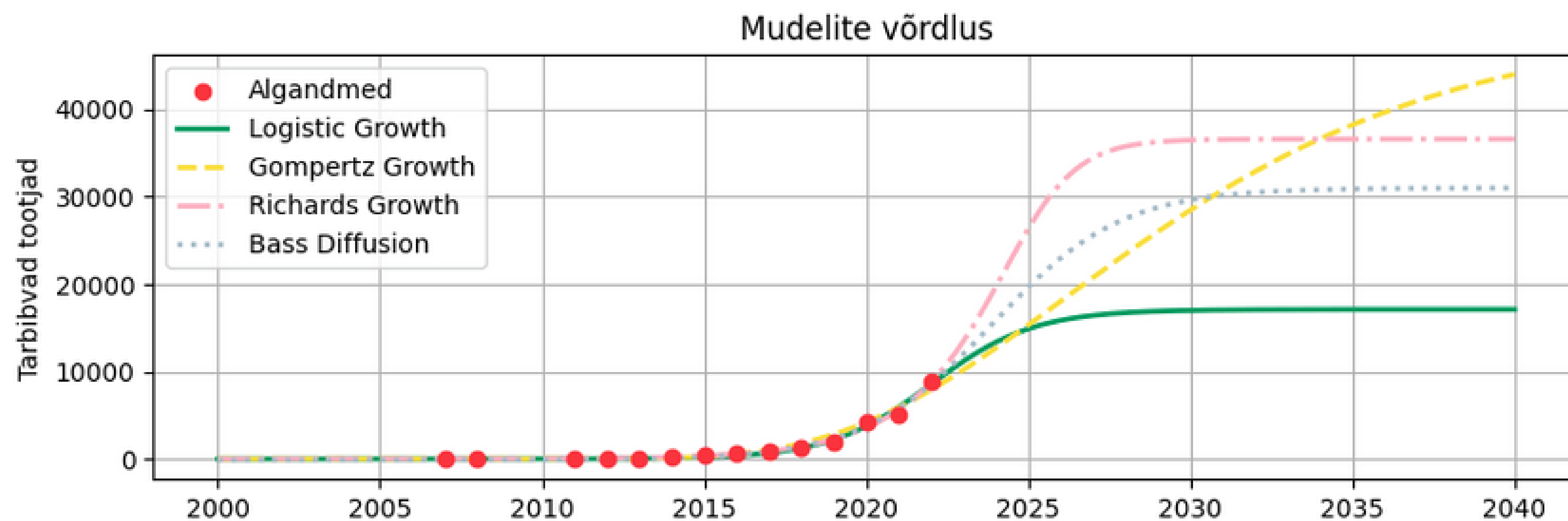

2040

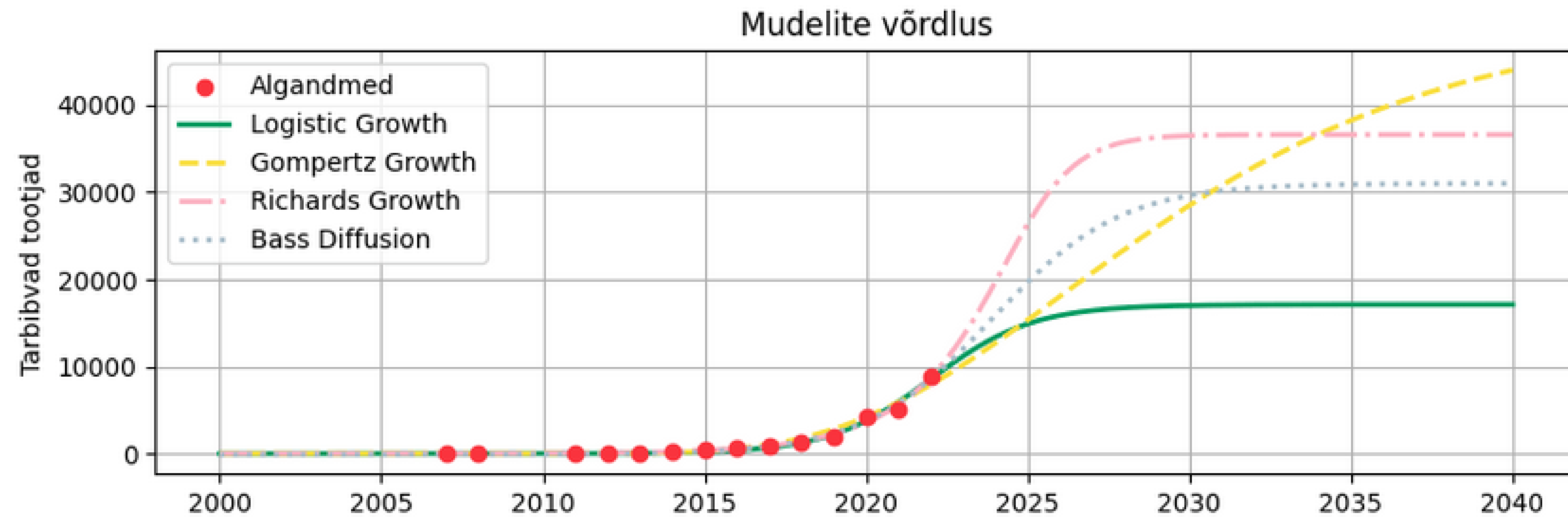
- **Logistiline kasvumudel:** lihtne ja üks enimkasutatud mudel.

2040

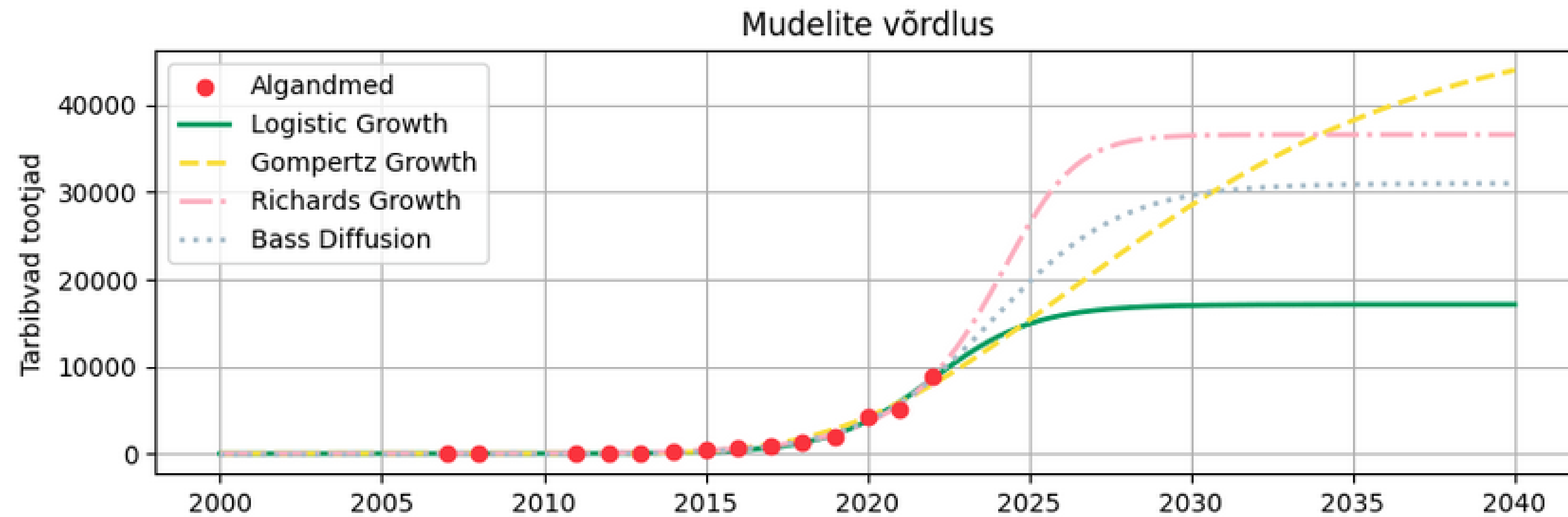
- **Logistiline kasvumudel:** lihtne ja üks enimkasutatud mudel.
- **Gompertzi kasvumudel:** aeglasem kasv algfaasis ja seejärel kiirenev kasvutempo.

2040

- **Logistiline kasvumudel:** lihtne ja üks enimkasutatud mudel.
- **Gompertzi kasvumudel:** aeglasem kasv algfaasis ja seejärel kiirenev kasvutempo.
- **Bassi difusioonimudel:** uute tehnoloogiate kasutuselevõtu prognoosimine.

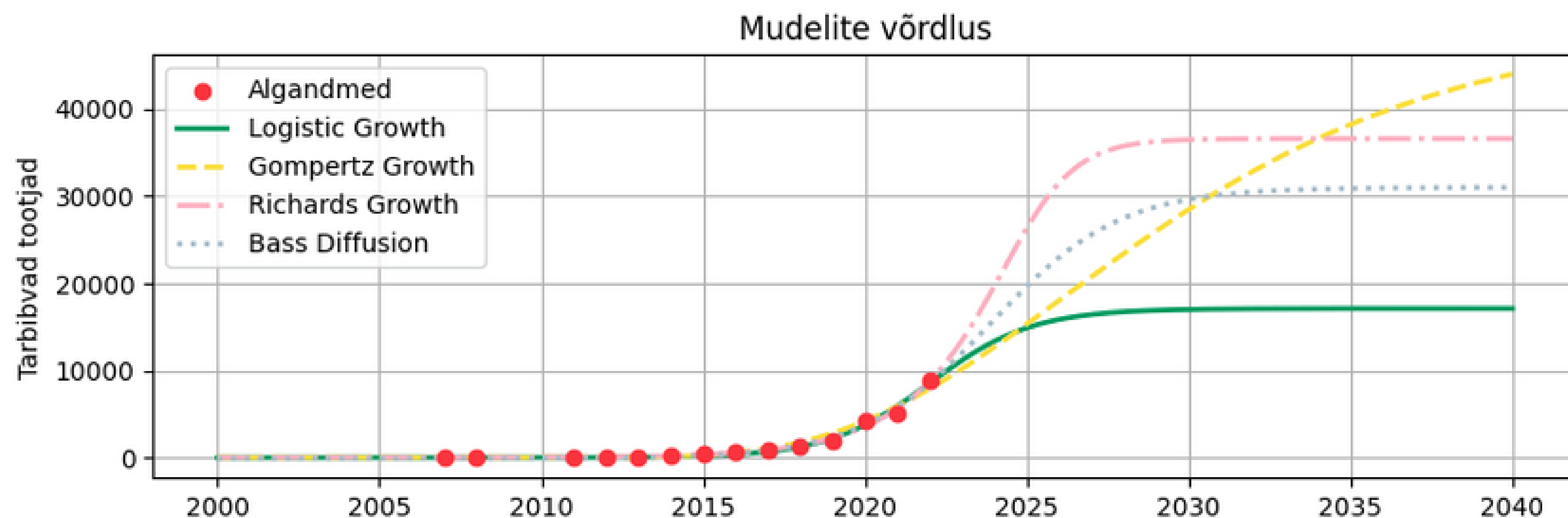
2040

- **Logistiline kasvumudel:** lihtne ja üks enimkasutatud mudel.
- **Gompertzi kasvumudel:** aeglasem kasv algfaasis ja seejärel kiirenev kasvutempo.
- **Bassi difusioonimudel:** uute tehnoloogiate kasutuselevõtu prognoosimine.
- **Richardsi kasvumudel:** paindlik mudel, mis arvestab eri kasvufaase.

2040

- **Logistiline kasvumudel:** lihtne ja üks enimkasutatud mudel.
- **Gompertzi kasvumudel:** aeglasem kasv algfaasis ja seejärel kiirenev kasvutempo.
- **Bassi difusioonimudel:** uute tehnoloogiate kasutuselevõtu prognoosimine.
- **Richardsi kasvumudel:** paindlik mudel, mis arvestab eri kasvufaase.

Aasta	Logistiline kasv	Gompertzi kasv	Richardsi kasv	Bassi Difusioon
2025	15k	15k	26k	20k
2030	17k	28k	36k	30k
2035	17k	38k	37k	31k
2040	17k	44k	37k	31k

2040

Keskmine TT müüb 6530 kWh ja tarbib 71278 kWh elektrit

Aasta	Logistiline kasv		Gompertzi kasv		Richardsi kasv		Bass Diffusion	
	Tootmine (GW)	Tarbimine (GW)	Tootmine (GW)	Tarbimine (GW)	Tootmine (GW)	Tarbimine (GW)	Tootmine (GW)	Tarbimine (GW)
2025	97	1061	100	1093	172	1878	128	1401
2030	111	1211	186	2029	238	2599	193	2111
2035	112	1219	250	2725	239	2608	202	2201
2040	112	1219	287	3136	239	2608	202	2209

JÄRELDUSED

The good

The bad

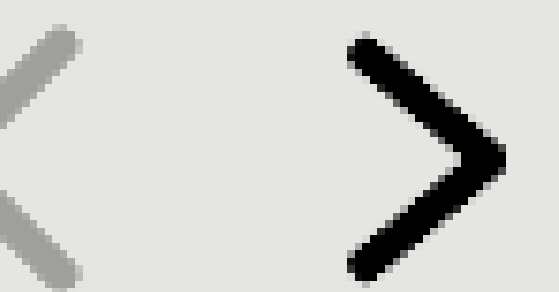

The ugly

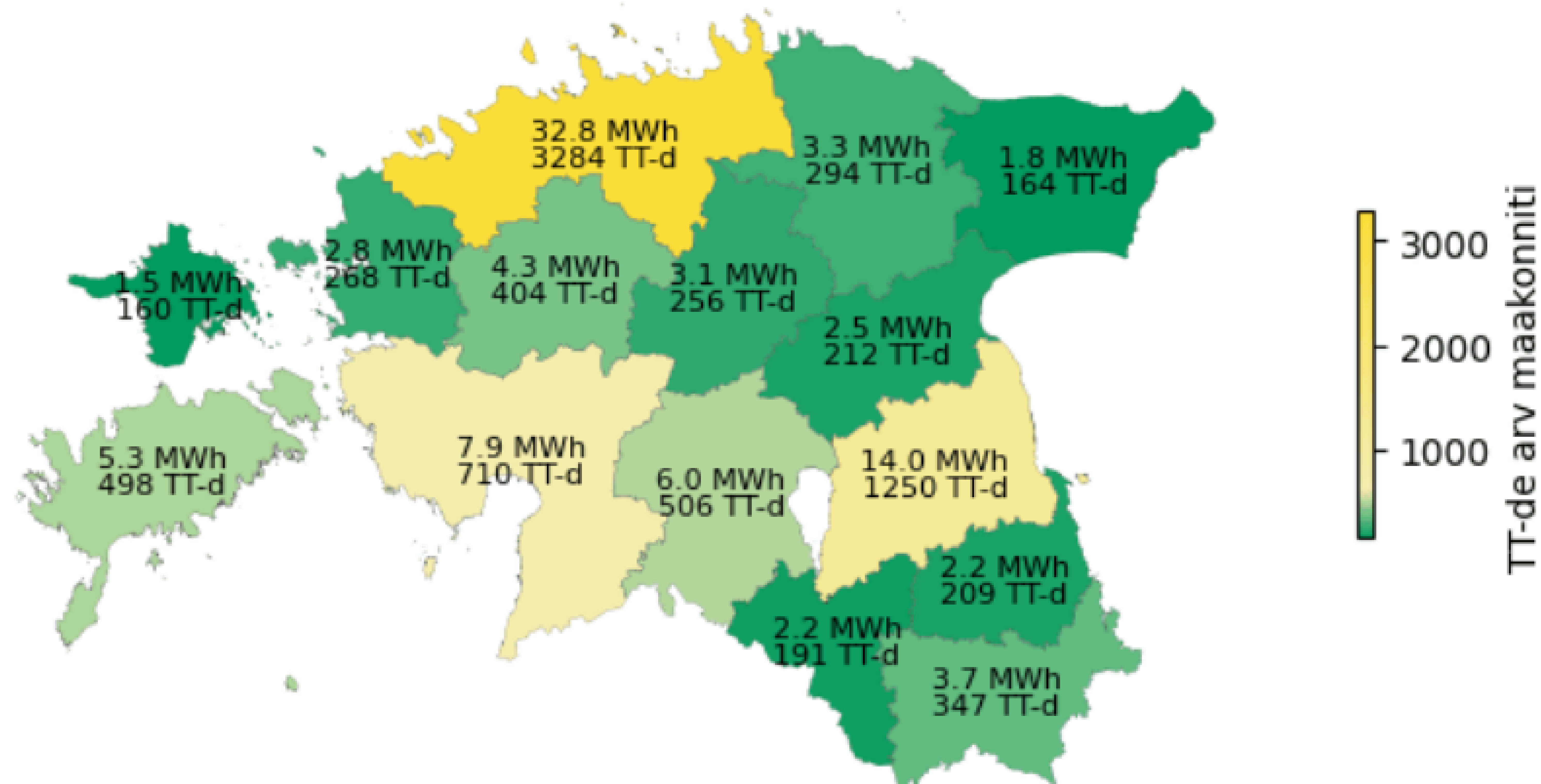
THE GOOD

THE GOOD

TT-de summaarne tootmisvõimsus ja TT-de arv maakonniti

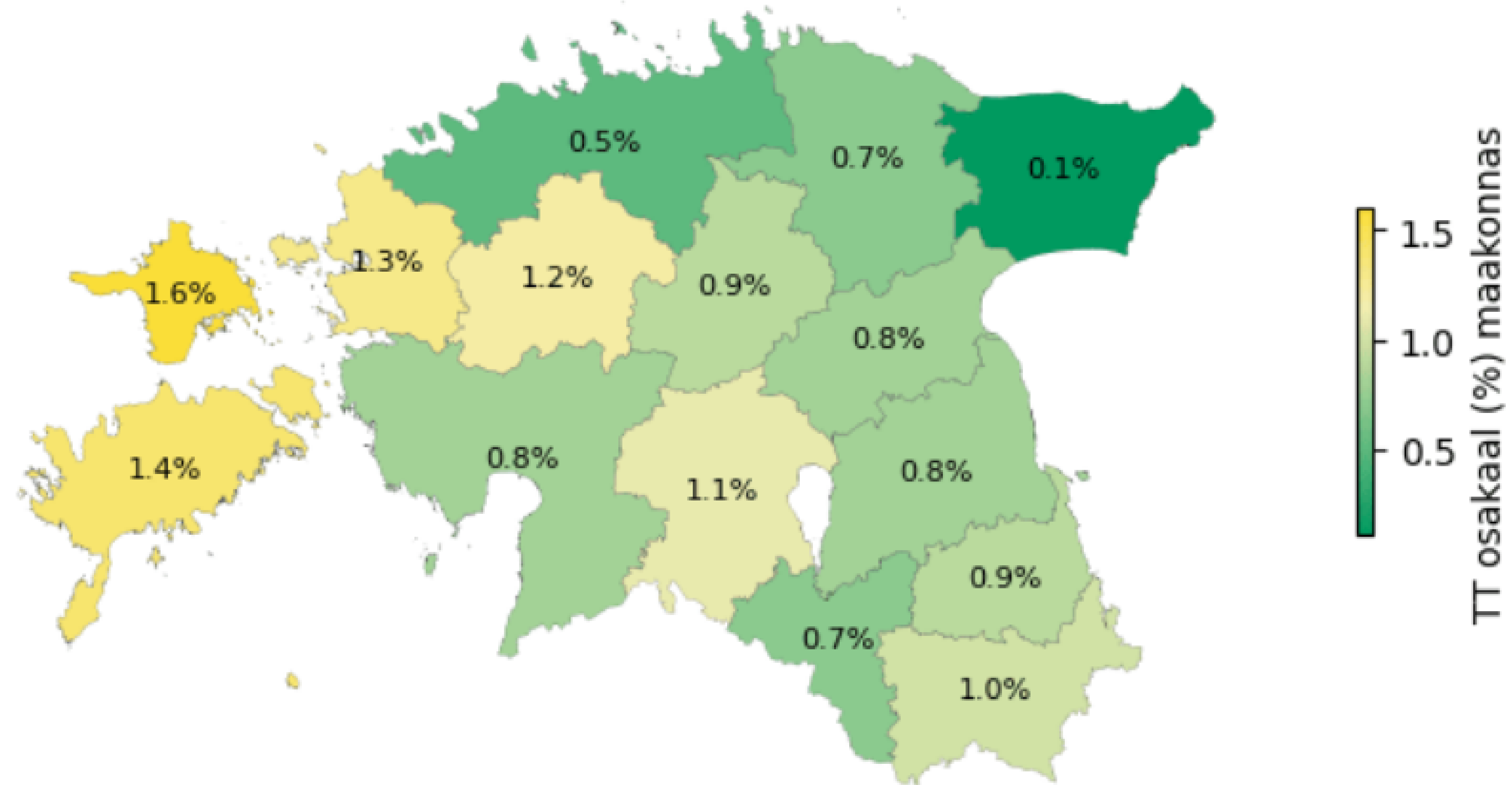

~10k tootvat tarbijat

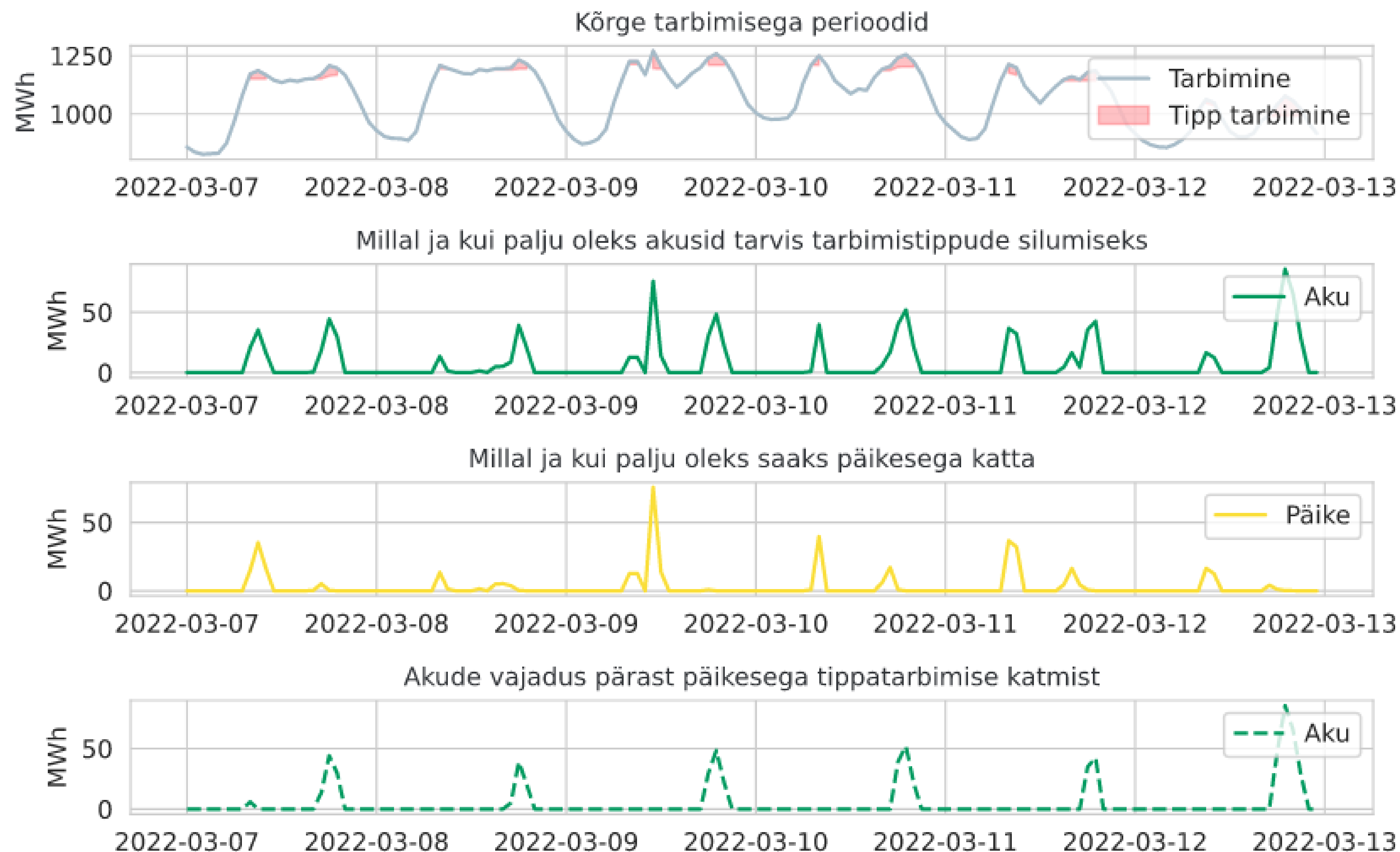

THE GOOD

TT-de osakaal maakonnasi

THE GOOD

THE GOOD

Aasta	PV toodang (MW)	TT toodang (MW)	Tarbimistippe (MW)	Keskmine NPS hind (€/MW)	Tarbimistippe hind (mln €)	PV võime siluda tippe (%)	TT võime siluda tippe (%)
2020	31978	3837	75374	33.7	3.5	42.4	5.1
2021	39544	4745	73243	86.7	7.7	54	6.5
2022	55719	6686	88926	192.8	20.7	62.7	7.5
2023	66887	8026	105697	90.8	11.1	63.3	7.6

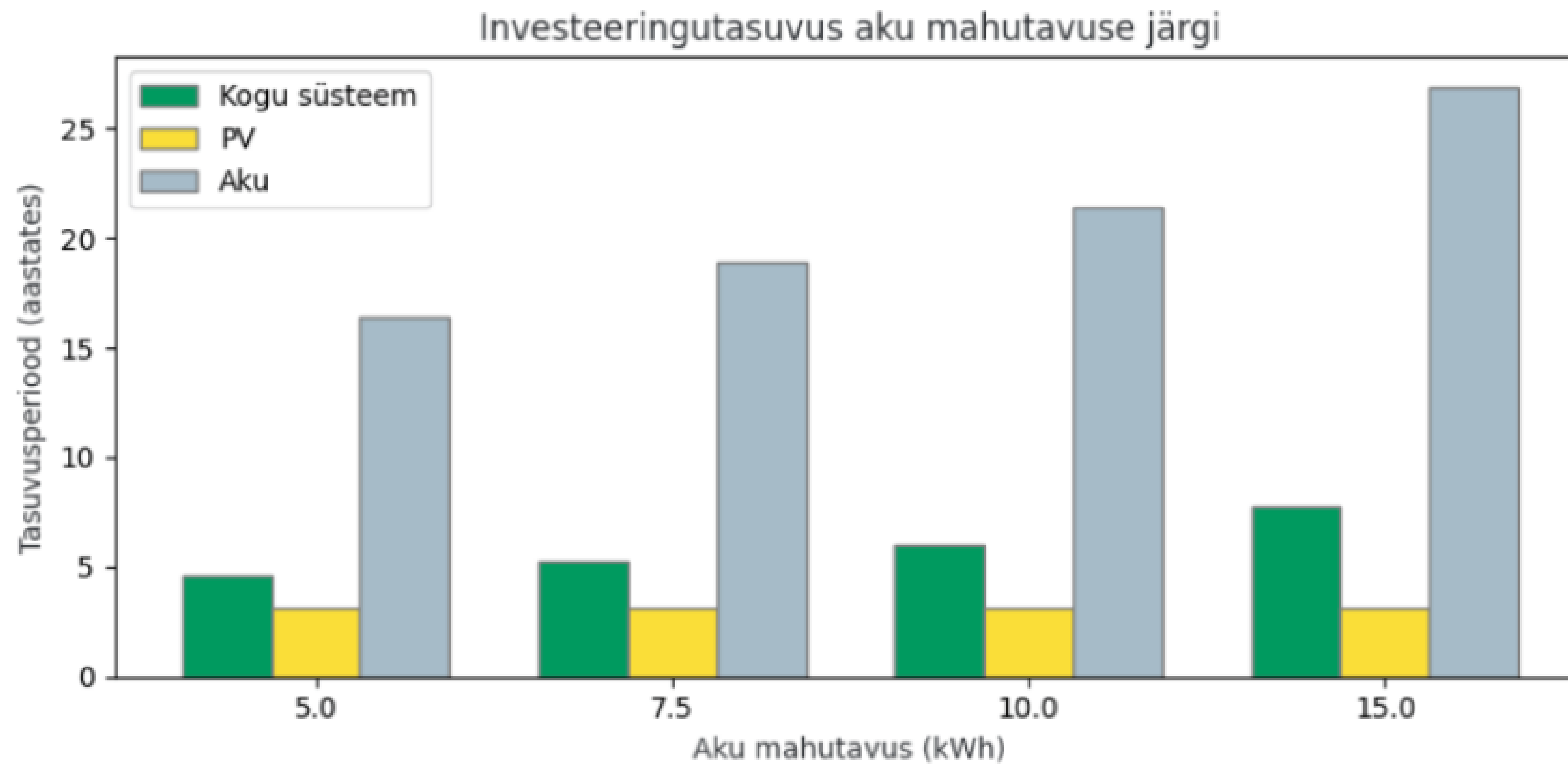

THE GOOD

Aasta	PV toodang (MW)	TT toodang (MW)	Tarbimistippe (MW)	Keskmine NPS hind (€/MW)	Tarbimistippe hind (mln €)	PV võime siluda tippe (%)	TT võime siluda tippe (%)
2020	31978	3837	75374	33.7	3.5	42.4	5.1
2021	39544	4745	73243	86.7	7.7	54	6.5
2022	55719	6686	88926	192.8	20.7	62.7	7.5
2023	66887	8026	105697	90.8	11.1	63.3	7.6

THE GOOD

Keskmine TT tarbimismuster

PV 7.5 kW

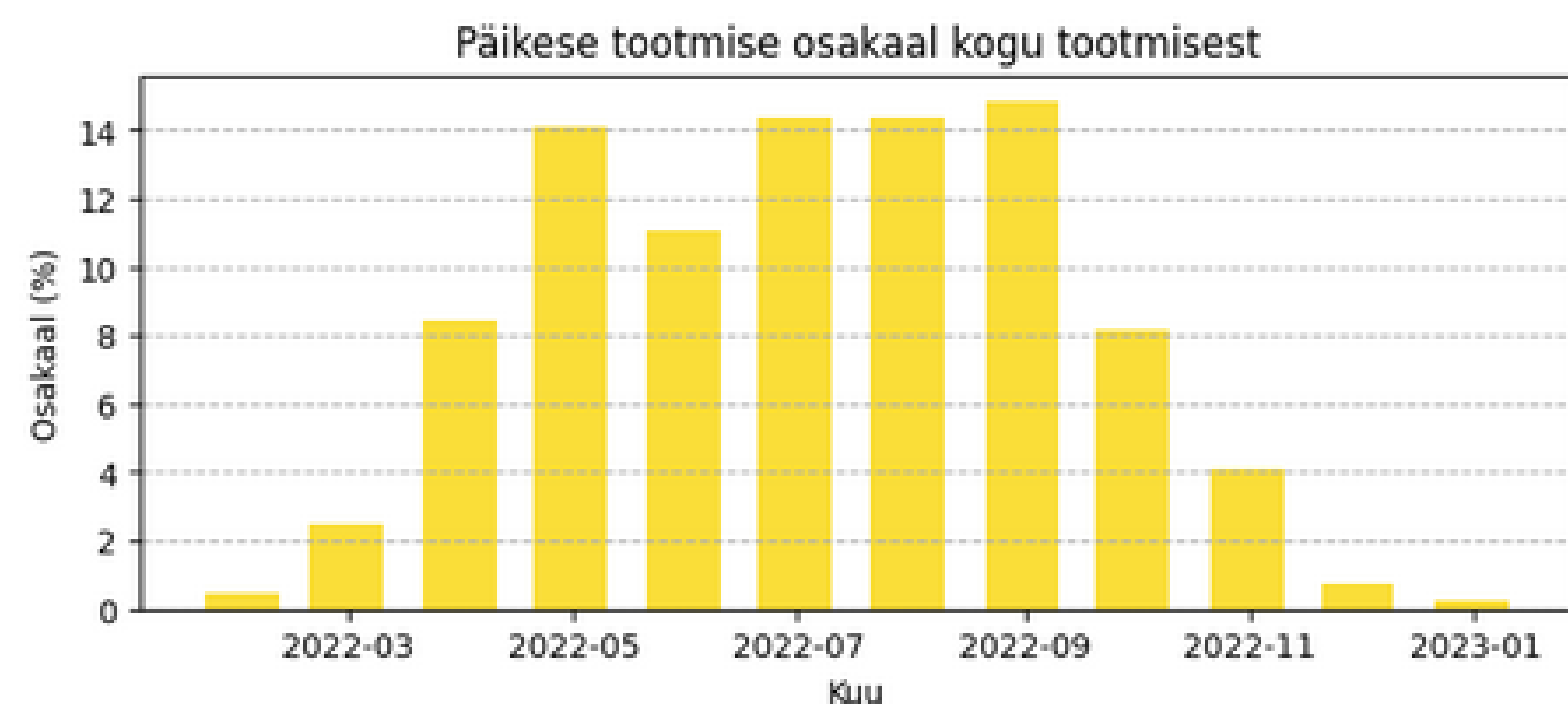
THE BAD

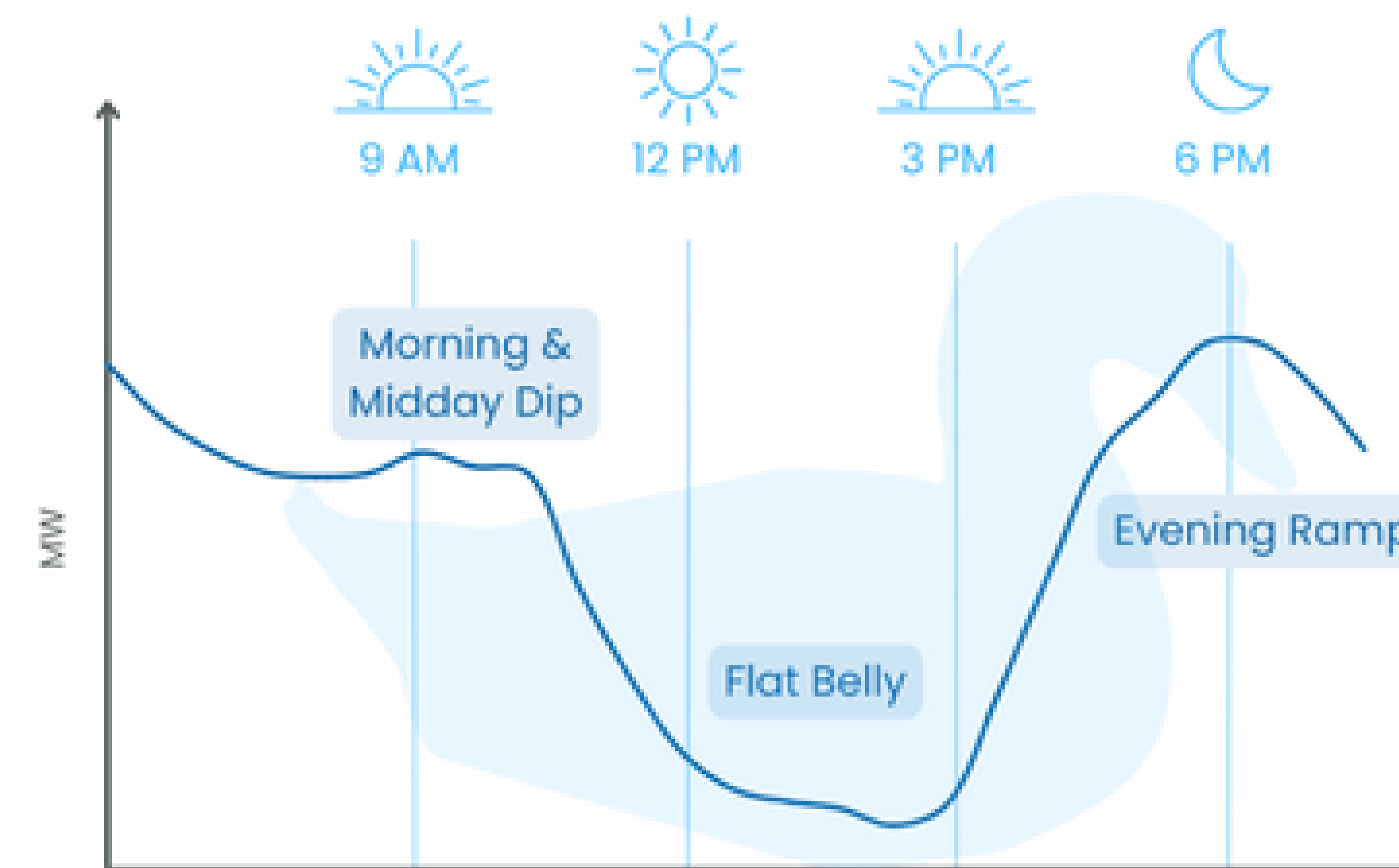

THE BAD

~6 kuud päikest

Tekib "Duck curve"

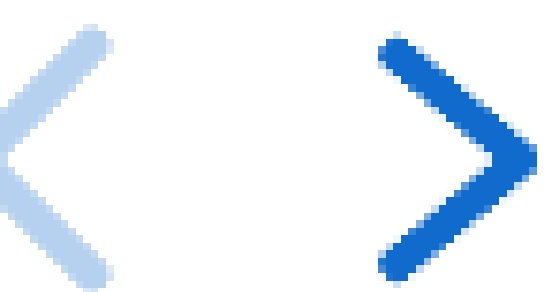

- Võrguga liitumine keeruline
- Müük negatiivse hinnaga
- Võrgukoormus suureneb

THE BAD

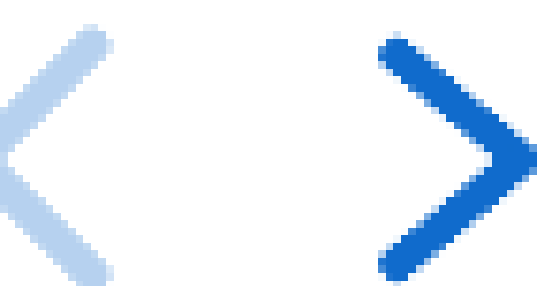
TT-de tootmist keeruline prognoosida

THE BAD

TT-de tootmist keeruline prognoosida

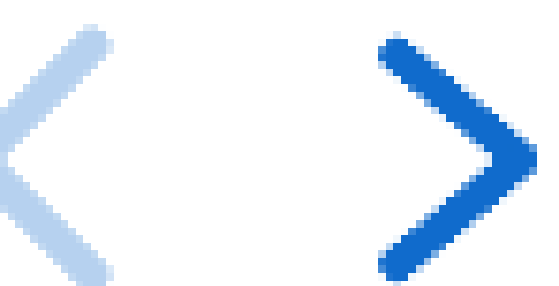
- Süsteemioperaatorite töö muutub keerulisemaks

THE BAD

TT-de tootmist keeruline prognoosida

- Süsteemioperaatorite töö muutub keerulisemaks
- Sagedusturus rohkem ebastabiilsust?

THE BAD

TT-de tootmist keeruline prognoosida

- Süsteemioperaatorite töö muutub keerulisemaks
- Sagedusturus rohkem ebastabiilsust?
- Võrgutasud suurenevad

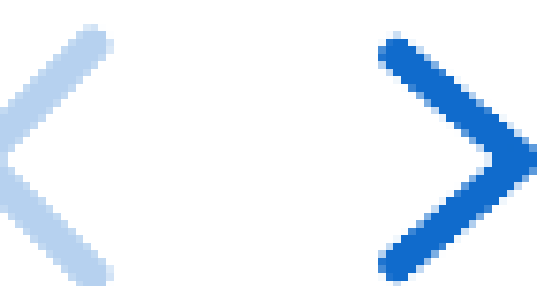
THE BAD

TT-de tootmist keeruline prognoosida

- Süsteemioperaatorite töö muutub keerulisemaks
- Sagedusturus rohkem ebastabiilsust?
- Võrgutasud suurenevad

Madal EROEI "Energy returned on energy invested"

THE BAD

TT-de tootmist keeruline prognoosida

- Süsteemioperaatorite töö muutub keerulisemaks
- Sagedusturus rohkem ebastabiilsust?
- Võrgutasud suurenevad

Madal EROEI "Energy returned on energy invested"

- PV ja aku EROEI on ~5

THE BAD

TT-de tootmist keeruline prognoosida

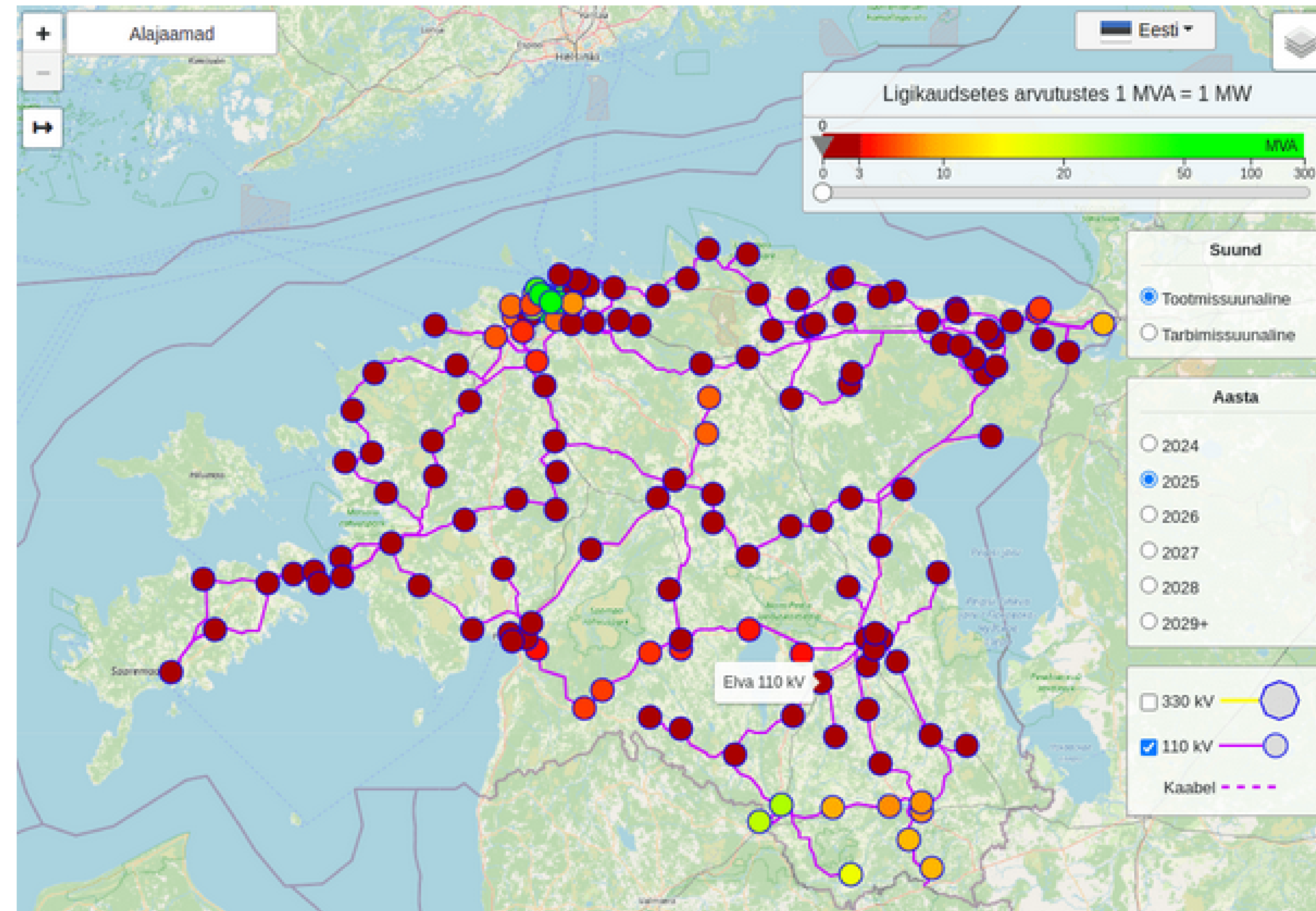
- Süsteemioperaatorite töö muutub keerulisemaks
- Sagedusturus rohkem ebastabiilsust?
- Võrgutasud suurenevad

Madal EROEI "Energy returned on energy invested"

- PV ja aku EROEI on ~5
- 5 kWh tootmiseks on kulutatud 1 kWh

THE BAD

[HTTPS://VLA.ELERING.EE/](https://vla.elering.ee/)

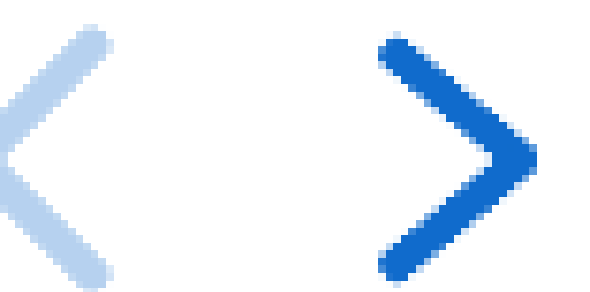
- näitab alajaamades ligilähedast liitumisvõimsusi, mille korral ei ole vaja ülekandeliinide läbilaskevõimeid suurendada
- arvutab vastavas alajaamas soovitud liitumisvõimsusega liitumisel orienteeruva võrgutugevduste maksumuse ning alajaamatööde maksumuse.

THE BAD

Kui võrku müüa ei saa?

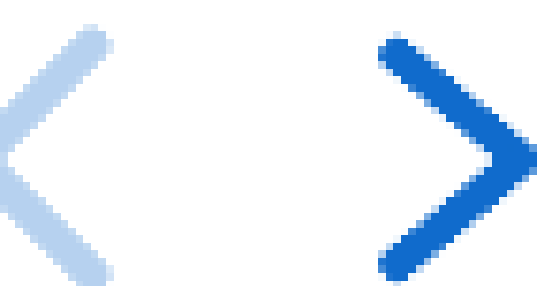

THE BAD

Kui võrku müüa ei saa?

- PV ja aku suurus optimaalseks

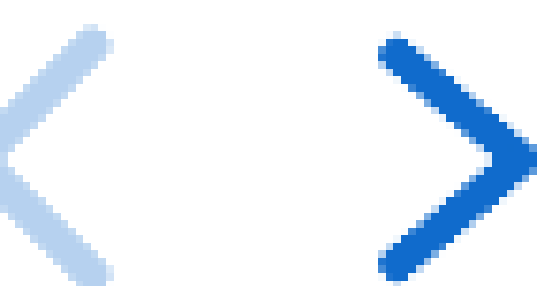

THE BAD

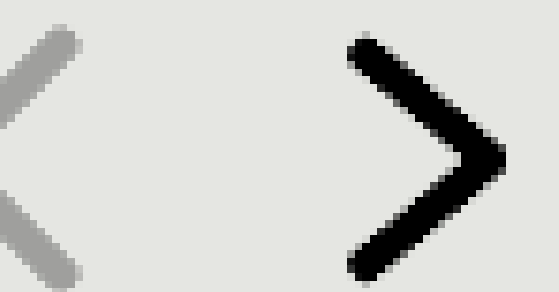
Kui võrku müüa ei saa?

- PV ja aku suurus optimaalseks
- Aku jaoks paremad juhtimissüsteemid

THE UGLY

THE UGLY

"You always get the good gossip out here around the vodka cooler."

